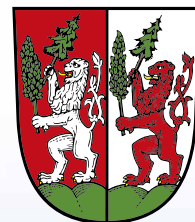

Bělohradské listy

Vydáno 24. 4. 2015 • Ročník XV • Cena 16 Kč

2 / 2015

100
jubilejní 100. číslo Bělohradských listů

*Foto: Alena Fléglová, Petr Laušman,
Pavel Janák, Jaroslav Voves*

Objektivem Běláhradských listů

- 2 OBJEKTIVEM
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ**
- 3 FEJETON**
(HANA MARIE KÖRNEROVÁ)
- 4 ZEPTALI JSME SE ZA VÁS**
- 5 STAROŠTA ODPOVÍDÁ**
(PAVEL ŠUBR)
- 6 ANKETA**
- 7 100. ČÍSLO BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ**
(LADISLAV STUHLÍK)
- 8 ZPRÁVY ZE STŘEDNÍHO
ODBORNÉHO UČILIŠTĚ**
(LADISLAV STUHLÍK)
- 9 MARYŠKA KLŮZOVÁ**
(HANA FRIEDRICHOVÁ,
LADISLAV STUHLÍK)
- 10-11 VELIKONOCE NA ZŠ K. V. RAISE**
- 12-13 LÉKÁRNA U ČESKÉ KORUNY**
(HANA FRIEDRICHOVÁ)
- 14-15 STARÉ RODY BĚLOHRADSKA
- POTOMCI KRKONOŠSKÝCH
„BOUDAŘŮ“ (2)**
(JOSEF ŠPŮR)
- 16-17 VAŠE, ČTENÁŘSKÁ PARKETA**
- HISTORICKÉ FOTOGRAFIE BĚLOHRADU
- 18 Z DOPISŮ ČTENÁŘŮ**
- 19 UDÁLOSTI – ZAJÍMAVOSTI**
- 20-21 MAT PŘÍCHÁZÍ Z „MANDŽUSKA“**
(JAROSLAV VOVES)
- 21 ZA STANDOU NÁLEVKOU**
(EDUARD ČELIŠ)
- 22-23 MALÍŘI V BĚLOHRADĚ
MILAN HALOUZKA**
(EDUARD ČELIŠ)

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE

STRANA 1
LADISLAV STUHLÍK
NÁMĚSTÍ PŘED TŘETÍ

STRANA 24
VÁCLAV LEJDAR
CVIČENÍ VE ŠKOLCE

DALŠÍ ČÍSLO BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ
VYJDE 26. 6. 2015

Bělohradské listy

periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad

Vydává Město Lázně Bělohrad

Vychází jako dvouměsíčník

Redakční rada: Ladislav Stuhlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš,
Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová,
Václav Lejdar, Iva Plecháčová, Josef ŠpŮr, Ing. Pavel Šubr,
Jaroslav Voves.

Povoleno MK ČR pod č. E 10901

Adresa: Město Lázně Bělohrad
Městské kulturní středisko,
Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon: 739 629 482, Fax: 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Grafika, sazba a tisk:

Tiskárna ARPA, Kotkova 792, Dvůr Králové nad Labem

LISTY A KOŘENY

Vůbec jsem netušila, jak těžké bude napsat fejeton do jubilejního čísla Bělohradských listů. Ale přistupovala jsem k němu zodpovědně a vytáhla z krabice štos Listů, které si kupujeme od prvního čísla. Vlastně od druhého, protože to první bylo zdarma. Byla jsem přesvědčena, že máme všechny výtisky, ale brzy jsem zjistila, že nám jich spousta chybí. Některé jsme půjčili, jiné se zatoulaly do onoho Bermudského trojúhelníku, kam obvykle (a nenávratně) mizí moje papíry s poznámkami, materiály pro knihu nebo podklady pro daňové přiznání. A tak jsem si vypůjčila Bělohradské listy svázané do dvou obrovských bichlí velikosti Dalimilovy kroniky. Původně jsem se je chystala v několika hodinách prolistovat, abych „nasála atmosféru“. Ale to nefungovalo. Místo nasávání atmosféry jsem celé dny četla staré články, ankety, rozhovory a fejetony. Strávila jsem nad těmi stránkami mnohem víc času, než jsem zamýšlela, a došlo mi, že napsat něco, čím bych se pokusila zachytit nebo charakterizovat sto čísel časopisu, je vyloučeno. Možná by mi to šlo snadněji, kdyby Bělohradské listy byly obyčejný věstník nebo zpravodaj, jaké mívají v jiných městech a obcích. Jezdím po Čechách (a občas i po Moravě) a v rámci besed se čtenáři navštěvují knihovny, kde také nahlížím do místního tisku. A pokaždé musím konstatovat, že Bělohradské listy nemají konkurenci. (To není pochlebování, ale fakt, neboť mám skutečně možnost srovnávat.) Jsou výjimečné zpracováním, fotografiemi, širokým záběrem. Úrovní. A já pokaždé cítím pýchu, přestože nejsem zdejší rodák, ale pouhá náplava. I když po sedmadvaceti letech... Kdy se tak člověk stává starousedlíkem? Když vidí vyrůstat druhou generaci dětí? Pak už možná jsme starousedlíci.

Chalupu v Hřidelci jsme koupili na podzim roku osmdesát osm, ve stejné době, kdy jsme se stěhovali do Prahy a já věděla, že na pražském sídlišti prostě žít nedokážu. Že k životu potřebuji nejen vlastní prostor, ale především přírodu a sousedy, kteří nejsou anonymní. Zdejší kraj jsme si už dávno oblíbili, dlouhá léta jsme jezdili k příbuzným do Holína a Bradlecké Lhoty, ale ve skutečnosti jsme znali jen nejbližší okolí Jičina, Prachovské skály, Kumburk, Tábor. Třikrát čtyřikrát ročně jsme absolvovali dlouhou a náročnou cestu (nebyly dálnice ani obchvaty měst) k manžellovým rodičům - přes Sobotku, Jičín, Hořice a Hradec - a vůbec jsme netušili, že za Hořickým chlumem se skrývá kout země, který nám tak přiroste k srdci. Některou krajinu si zamilujete na první pohled, s jinou se nedokážete sžít nikdy. Bělohradsko byl ten první případ. A vůbec ne proto, že leží zhruba v polovině cesty mezi našimi rodišti - já pocházím z roviny u Litoměřic, můj manžel zpod Orlických hor od Rychnova nad Kněžnou. Zdejší krajina není ani rovná, ani hornatá, ale působí se svými kopečky a průhledy do kraje vlídně a přátelsky. Zakotvili jsme tu nejprve jako chalupáři a od roku devadesát devět natrvalo.

Každou novou krajinu si musíte nejprve „osahat“. Zvlášť když v ní nemáte kořeny. Křižujete ji autem i pěšky, povídáte si s lidmi. Sžíváte se, podvědomě sbíráte informace, které vám pomáhají proniknout pod povrch. Skládáte si mozaiku, která z neznámého místa postupně vytvoří domov. Musím říct, že Bělohradské listy nám v onom vytváření nového domova velice pomohly. Mně osobně se nejvíc líbily historické materiály, zvlášť články a staré fotografie převzaté z kronik, a s nimi související povídky o zajímavých lidech. Vyprávění pamětníků dýchající kouzlem starých časů. A samozřejmě skvělé fejetony pana Jiřího Sehnala, které k Bělohradským listům neodmyslitelně patřily.

Když jsem teď ty staré ročníky pročítala, uvědomila jsem si, kolik se toho za pouhých čtrnáct let událo. Na co všechno jsme už zapomněli, a které události si budeme pamatovat navždycky. A kolik lidí odešlo... Chápu, že i tohle patří k životu, ale mně osobně je velice líto, že už si nikdy nepřečtu žádný článek od paní Antonie Vanišové, která měla vlídné vidění světa, ať už popisovala přírodu, nebo dělala rozhovor, ani od pana Svatopluka Hrnčíře, který dokázal zprostředkovat silný prožitek i bez zbytečných a patetických slov. Vzpomněla jsem si na něj nedávno, když v televizi dávali dvouhodinové americké drama z první světové Válečný kůň. Nebyl to špatný film, ale on podobné téma zpracoval na pouhé půl stránky tak, že se mi chtělo brečet dojetím, a to vůbec nejsem dojmavý typ.

A taky nejsem fejetonista. Dlouho jsem se bránila i slovu spisovatelka, ale po čtyřiceti letech psaní a dvou tuctech vydaných knih mi to už asi zůstane. Jsem především vypravěč příběhů, což je asi to správné označení, protože píšu romány a román je příběh. Fejeton příběh není. Takže psaní fejetonu je pro mě mnohem těžší než psaní knihy a výsledkem si vůbec nejsem jistá.

Existuje známé přísloví, že starého psa novým kouskům nenaučíš, ale ze zkušenosti vím, že není úplně pravdivé. A tak jsem se na stará kolena pustila do něčeho úplně jiného a nového, jen proto, že mě to těší. Nechci být patetická, ale trochu to souvisí i s těmi kořeny, které sice ve zdejších krajích nemám, ale už víc jak čtvrtstoletí jsem tady doma. A možná cítím i jakýsi dluh nebo závazek a tohle je jediný způsob, jak ho můžu (umím) splatit.

Přeji vám hezký jarní den s jubilejním číslem Bělohradských listů.

Hana Marie Körnerová

Zeptali jsme se za vás

Městům dle zákona o odpadech vzniká od letošního roku povinnost třídit na svém území složky komunálního odpadu, a to nově povinně kovy a biologicky rozložitelný odpad. Jak je město Lázně Bělohrad na toto připraveno?

Máte na mysli zákon č. 229/2014 Sb., který mění zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech, a prováděcí vyhlášku č. 321/2014 Sb. o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů. Ve výše uvedeném pozměňujícím zákonu je stanoveno: „Obec je povinna zajistit místa pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů a biologicky rozložitelných odpadů.“ Ve vyhlášce je uvedeno: „Obec je povinna zajistit místa pro oddělené soustředování minimálně pro biologické odpady rostlinného původu, a to minimálně v období od 1. dubna do 31. října kalendářního roku.“ A dále: „Obec je povinna zajistit celoročně místa pro oddělené soustředování odpadů papíru, plastů, skla a kovů.“

Město Lázně Bělohrad se s dostatečným předstihem na tuto změnu připravilo. Kovový odpad je možné odkládat kdykoli v provozní době sběrného dvora, a to již od roku 2009, kdy byl sběrný dvůr v Prostřední Nové Vsi otevřen. S biologicky rozložitelným odpadem to je trochu složitější. Trávu, listí, plevel a další bio odpad ze zahrad je možné v provozní době sběrného dvora odkládat na přistavený valník již od roku 2013. Odtud ho zahradníci města sváží do komunitní kompostárny, která funguje od poloviny roku 2013 v Horní Nové Vsi a je v provozu od 1. března do 30. listopadu běžného kalendářního roku. Na komu-

nitní kompostárnu je svážen bioodpad jak ze sběrného dvora, tak i větve z vymezené plochy na fotbalovém hřišti HNV i bioodpad z městské zeleně. V komunitní kompostárně je plně využívána a již dříve zakoupená štěpkovačka na větve. V loňském roce proběhlo výběrové řízení na zakoupení 8 ks vanových kontejnerů na bioodpad a traktorový nosič na tyto kontejnery. Celková výše zakázky je cca 0,75 mil. Kč. Výběrové řízení již proběhlo a výše uvedené velkoobjemové kontejnery, spolu s nosičem, budou městu LB dodány v průběhu letošního roku. Tyto pak budou sloužit jak pracovníkům technických služeb k ukládání a svážení bioodpadu, tak i občanům města.

V katastru města Lázně Bělohrad je celoročně rozmístěno 68 barevných kontejnerů na plast, papír a sklo, 3 bílé kontejnery na textilní odpad, jeden větší béžový na oblečení a jeden červený na drobné elektro a baterie. Baterie je možné také odkládat do sběrného dvora. Dále město nabízí svým občanům zdarma barevné pytle na plastové láhve a na kompozity (tetrapackové obaly). Tyto pytle se musí po naplnění odvézt na sběrný dvůr. Dále město volně nabízí papírové krabičky „ekocheese“ na vysloužilé baterie a sadu barevných tašek na tříděný odpad. Třikrát ročně probíhá na sběrném dvoře sběr nebezpečných složek odpadu. Každoročně je to třetí středa v měsících dubnu, červenci a říjnu.

Město Lázně Bělohrad spolupracuje s několika firmami, které se zabývají „zpětným

odběrem“ elektrozařízení. Jde například o firmu Asekol, která od občanů v loňském roce prostřednictvím sběrného dvora vybrala 211 televizorů, 12 plochých monitorů a 1,009 t drobného elektr. Dále mohou jmenovat firmu Elektrowin, které občané odevzdali 171 lednic, 41 praček a 2,772 t drobného elektr. Město LB dále spolupracuje s firmou Dimatex, která v loňském roce odebrala z bílých kontejnerů 16,150 t textilního odpadu, a s charitativní organizací Diakonie Broumov, které bylo do béžového kontejneru vloženo 5,938 t obnošených oděvů, v tomto případě se nejedná o odpad. Veškerý papírový odpad odkládaný občany ve sběrném dvoře (v loňském roce to bylo 13,942 t) je odvážen firmou Wega. Celková částka za tento papír 9.810 Kč byla připsána přímo na účet Základní školy K.V.Raise Lázně Bělohrad. Hasiči v loňském roce sebrali v rámci železného neděle 2,9 t železného šrotu.

Na rozdíl od elektroodpadů nefunguje zpětný odběr u pneumatik. Když si občan zakoupí nové pneumatiky, měl by prodejci vrátit staré. To se bohužel neděje. V loňském roce město zaplatilo „zbytečně“ svozové firmě za 682 ks pneumatik.

V tabulce „Množství odpadů“ máte možnost si prohlédnout či posoudit a možná i zhodnotit vývoj produkce odpadů v průběhu posledních 4 let. Množství směsného komunálního odpadu (odpadu z popelnic, společných kontejnerů u obytných domů a z vesnic) kolísá v průběhu let kolem 660 t za rok. Tento odpad končí převážně na skládce v Dolní Branně.

*Jitka Břeská, DiS.
referentka odpadového hospodářství a místních poplatků*

Množství odpadů v tunách

		2011	2012	2013	2014
150101	O papír a lepenkové obaly	30,948	57,52	56,844	51,512
150102	O Plastové obaly	52,89	58,619	58,938	49,525
150105	O Kompozitní obaly	0,36	1,7	0,83	0,54
150107	O Skleněné obaly	20,42	52,53	47,52	48,84
150110	N Obaly obsahující neb. látky...	1,74	2,916	1,533	1,159
150202	N Absorpční činnidla...			0,152	0,003
160103	O Pneumatiky	5,56	8	6,326	5,51
170405	O Železo a ocel	9,1	8,56	8,26	7,856
180106	O Chemikálie, které jsou meb.látky		0,026	0,04	0,318
200101	O Papír a lepenka	4,74	0,78	3,604	4,867
200102	O Sklo	18,53			
200111	O Textilní materiály		21,59	15,58	16,15
200113	N Rozpuštědla			0,176	0,043
200114	N Kyseliny		0,074	0,205	0,017
200115	N Zásady			0,17	0,048
200121	N Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť				0,001
200126	N Olej a tuk neuvedený pod 200125	0,08	0,095	0,321	0,339
200127	N Barvy, tiskařské barvy, lepidla...		0,01	0,29	0,532
200132	N Jiná nepoužitá léčiva			0,004	
200140	O Kovy	2,64			
200201	O Biologicky rozložitelný odpad		0,52		
200301	O Směsný komunální odpad	686,5947	496,6461	701,31	662,71
200307	O Objemný odpad	164,4	163,98	238,64	158,57

JAK JE TO S VÍTÁNÍM OBČÁNKŮ A GRATULACEMI JUBILANTŮM?

Dlouholetou tradicí je pro občany s trvalým pobytem v územním obvodu města Lázně Bělohrad (jeho částí Brtev, Dolní Javoří, Dolní Nová Ves, Horní Nová Ves, Hřidelec, Lány, Lázně Bělohrad, Prostřední Nová Ves, Uhlíře) pořádání slavnostního obřadu „VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ“ v obřadní síni Městského úřadu Lázně Bělohrad a blahopřání seniorům k jejich životnímu jubileu uskutečněnou návštěvou osob zastupujících město Lázně Bělohrad v domácnostech jubilantů ve věku 80, 85 let a vyššího věku.

V minulém čísle Bělohradských listů jsme zmiňovali nutnost se k účasti na těchto obřadech z legislativních důvodů přihlásit. Konkrétně byl touto legislativou myšlen zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v souladu se zákonem č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů.

Vzhledem k doporučenému postupu nadřízeného orgánu však bude město Lázně Bělohrad nadále postupovat v souladu s ust. § 35 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích a pořádání těchto slavnostních obřadů zachová za nezměněných pravidel. Naši občané tak budou v případě narození nového občánka ke konání slavnostního obřadu „Vítání občánků“ pozváni. Seniori u příležitosti jejich životního jubilea navštíví osoby zastupující město.

Simona Černá

Starosta odpovídá

Dobrý den, při čtení kalendáře na tento rok zde není uveden termín Strašidelné Bažantnice, takže bychom se rádi dozvěděli, proč Strašidelná Bažantnice nebude? Pokud se zruší Strašidelná Bažantnice, která naše město dostala do povědomí široké veřejnosti, a účastnili se jí lidé z celé republiky, můžeme říct, že se připravíme o událost, kterou naše město žilo a účastnilo se jí tolik lidí z města, aby potěšili malé děti nejen z nejbližšího okolí.

Strašidelná Bažantnice není zrušena, při schvalování rozpočtu města pro letošní rok v prosinci 2014 uvolnilo zastupitelstvo města na její uspořádání částku 100 tisíc Kč. Přípravou Strašidelné Bažantnice se v poslední době opakovaně zabývala komise lázeňská, kulturní a cestovního ruchu a rada města. Pořadatelem Strašidelné Bažantnice bude Městské kulturní středisko, které bude provádět také vyúčtování akce. Důležité je sehnat dostatečný počet strašidel, protože některá z těch minulých váhají, zda se akce letos zúčastní. Objevují se také

názory pořádat Strašidelnou Bažantnici pouze jednou za 2 roky. Strašidelná Bažantnice se letos bude konat v sobotu 27. června. Chtěl bych tímto vyzvat zájemce, kteří chtějí s organizací Strašidelné Bažantnice pomoci (hlavně strašidla a příšery, ale i další organizátory), aby se přihlásili na Městském kulturním středisku u Ladislava Stuchlíka nebo Pavla Janáka.

Proč jsou kolem rybníku Pardoubku umístěny tyče s červenými pruhy? Bude se tam něco stavět?

Tyto tyče pouze označují hranice pozemků města. Město nechalo vytyčit vlastnické hranice svých pozemků v souvislosti s budováním vycházkové stezky, protože v zadní části Pardoubku muselo některé pozemky od soukromých majitelů odkoupit.

Nechystá město změnu pravidel pro přidělování městských bytů? Jednak aby přednost měli občané Bělohradu a jednak aby se zabránilo tomu, že byty získávají nepřizpůsobiví občané, kteří pak dostávají od státu peníze na nájemné. Některé strany to měly i ve svých volebních programech.

Rada města i na základě těchto předvolebních materiálů uložila komisi sociální, by-

tové a zdravotní, aby zhodnotila pravidla pro přidělování obecních bytů do nájmu občanům a předložila radě města návrh nových pravidel. Komise sociální, zdravotní a bytová zhodnotila stávající pravidla jako vyhovující. Komisi navržené změny, které následně schválila rada města, se týkaly pouze úprav pravidel v souladu s novým občanským zákoníkem a vyřazením bytů pro sociálně potřebné občany v domě č.p. 196 na Jiráskově nábřeží, který již není v majetku města. Bohužel při přidělování bytů do nájmu nelze upřednostnit občany města ani zabránit přidělení bytů občanům, kteří budou následně platit nájem ze sociálních dávek. Dle pravidel ale nepřidělíme byt žadateli, který je nebo v posledních 3 letech byl dlužníkem města, případně nemá čistý výpis z rejstříku trestů. U bytů přidělovaných na základě výběrového

řízení (tzv. obálkovou metodou), uzavíráme nájemní smlouvy na kratší časové období (1 až 3 roky) a při prodloužení smlouvy přihlíží rada města k tomu, zda nájemce např. neporušuje dobré mravy v domě či zda není dlužníkem města. V poslední době o byty přidělované výběrovým řízením žádají občané města minimálně, většinou žádají občané, kteří mají trvalé bydliště mimo naše město.

Pavel Šubr, foto: Ladislav Stuchlík, archiv

ZM informuje

Další zasedání zastupitelstva města se uskutečnilo 26. února 2015 v kulturním sále hotelu Grand a.s. Lázně Bělohrad. Zastupitelé projednali prodej pozemků, schválili smlouvy s Královéhradeckým krajem o právu provést stavbu silnice „II/501 Lázně Bělohrad – Kotyková alej“, schválili rozpočtová opatření č. 14/2014 a č. 2/2015 a vzali na vědomí rozpočtové opatření č. 1/2015 schválené radou města. Dále schválili poskytnutí příspěvků z rozpočtu města na kulturní, sportovní, vzdělávací a sociální aktivity a delegovali na valnou hromadu Vodohospodářské a obchodní společnosti místostarostu Jana Pavláška. Dále vzali na vědomí informaci o investičních akcích města a rezignaci předsedy finančního výboru.

Pavel Šubr

Anketa

Co se Vám na BL líbí nebo jaké články tam postrádáte?

Josef Kraus

Miletín, legendární fotbalový kanonýr

Mám doma krabici, kam si ukládám všechna čísla Bělohradských listů. Domnívám se, že až čas zhodnotí tuhle velice záslužnou práci. Do dalšího sta čísel přejí hodně zdraví!

Josef Novotný

Důchodce, bývalý udržebář Tiby

V Listech čtu všechno od Á do Zet. Někdy jsou Listy dobré, někdy jsou horší. Zajímá mě historie. V poslední době hlavně seriál o starých bělohradských rodech.

Bohdan Kaminský

Priznám se, že nečtu všechno, nejdřív listy přeběhnu a podle prvního podívání si vybírám. Zajímá mě hlavně současnost. Články o mladých lidech, hlavně o sportovcích. Pak se k listům třeba ještě vrátím a vyberu něco dalšího. Čtlo by to mladé autory.

Jiří Vacek

Děkuji za BL, nové číslo není významně změněné pouze datem vydání, ale celkově tam není hluché místo. Mimořádně velkou radost bude mít pan Mítlehner, kterého občas potkávám, a vždy se vyptává, jak to je s tou studánkou. Teď se dočkal a je to skutečně hezky svižně napsané se znalostí horní části Brtve. Mám z toho radost i já.

Radomil Rejmont

Některé články bych udělal kratší, něco je až moc obsáhlé a pak to přestává být záživné. Určitě bych přidal články o mládeži. Historie je zajímavá, to určitě, ale chtělo by to i nějaký vývoj Bělohradska do budoucna. Možná napsat o některých vizích, kam Bělohrad směřuje, co se připravuje v delším horizontu.

Petr Linhart

Já Bělohradské listy nečtu úplně celé. Vynechávám některé články, například o folklóru nebo věci z historie místních rodů. Bude to zřejmě proto, že jsem "náplava", v Bělohradě jsem v podstatě teprve chvilku a místní lidi zkrátka ještě moc neznám. Takže upřednostňuji informace ze současnosti, z oblasti kultury a sportu. A rád mám rozhovory s lidmi, co něco dokázali. Ale na složení obsahu bych nic neměnil, protože vnímám, jak postupem času se pro mě listy stávají čím dál tím víc zajímavější.

Oceňuji kvalitní papír, dobré fotografie a grafickou úpravu.

Lenka Vichnarová

Velké vydavatelské domy mnohdy nedokáží to, co pár šikovných lidí na malém městě: vydat 100 čísel časopisu, který obsahuje tolik užitečných informací a zajímavého čtení. Má pěknou grafiku a kvalitní fotky. Klobouk dolů! Tak ať to tak frčí i dál.

Vydat 100 čísel zajímavého čtení,

to fakt jednoduché není, klobouk dolů, je to um, závidět může i velký vydavatelský dům

Zdeněk Dolejší

Důchodce, exšofér Stavoservisu Praha

V Bělohradě žiji jen pár let. Ve vašich Listech čtu především sport, motorky, auta. Poslední výtisk jsem měl rozečtený, ale pak mně volal Eda Čeliš, co furt píše jako blázen do těch Listů, že jdem Na Most na pivo...

Eva Tulková

Ráda čtu historii o zdejších lidech a líbí se mi přírodní fotografie okolí města. Vnímám to podobně jako moje babička, protože bych uvítala více historických článků.

Ilona Horáčková

Přiberte do redakční rady mladé lidi. Dělán na benzince. U nás se prodá do šedesáti listů. Mladí je prolístují a odloží s tím, že tohle nečtou. Kupují si je hlavně luftáci a starší lidi. Pište víc o současnosti.

Eva Dufková a Jaroslava Kluzová

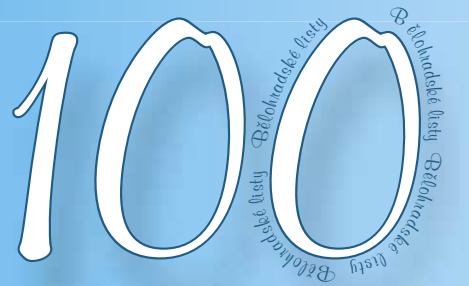
Bývalé učitelky mateřské školy

E.D.: Ráda si přečtu fejetony, rubriku Starosta odpovídá a články o košťácích ze všech oborů, kteří žijí, nebo žili v Bělohradě a okolí.

J.K.: Listy se staly krásnou bělohradskou raritou...

Eduard Čeliš, Jaroslav Voves, Ladislav Stuchlík, foto: autoři

Bělohradské listy vstoupily letos do svého patnáctého ročníku a svým druhým číslem dosáhly stého vydání. Je to hodně, nebo málo? Abychom měli vůbec nějaké srovnání, podíval jsem se na zpravodaj vycházející za první republiky. Jmenoval se Lázně Bělohrad – Lázeňský týdeník a jeho první číslo šlo do prodeje 6. června 1929. Distribuován byl pouze v letních měsících v době lázeňské sezony. Vycházel třináct let a poslední dvojčíslí vyšlo za druhé světové války 31. srpna 1941. Celkem 149 Lázeňských týdeníků. Po válce bylo učiněno několik pokusů jak podobné periodikum vzkřísit. V dobách socialismu i po roce 1989 se vydavatelům podařilo dát dohromady dvě až tři čísla a pak většinou došlo k samovolnému zániku. Nechci tvrdit, že dnešní Bělohradské listy jsou lepší než ty předcházející, ale jsem šťastný, že vydržely déle a že se dočkaly jubilejního stého vydání.

Ono to je asi i trochu o štěstí. Musím zaklepat na dřevo, Bělohradské listy to štěstí doposud měly. Od svého zrodu měly kolem sebe lidi nadšené a hlavně zkušené. Když se podívám, kdo do listů psal a píše, kdo v redakční radě byl a v současné době je, vím, že se jedná o velmi zkušené spolupracovníky s novinářskou nebo literární zkušeností. Například Jiří Sehnal, Svatopluk Hrnčář, Stanislav Rudolf, Lenka Vichnarová, Pavel Šubr, Hana Marie Körnerová, lidé mající psaní jako profesi. Pak řada úspěšně píšících neprofesionálů, ovšem velmi znalých věci. Zdeněk Prchal, Antonie Vanišová, Jiří Vacek, Jaroslav Kugler a další. Bohužel, někteří již odešli natrvalo. Nesmím zapomenout na současnou redakční radu, skupinu zapálených a ochotných lidí, jejichž jména snad ani nebudu vypisovat, neboť si je může každý přečíst v tiráži.

Nacházet nová témata je s přibývajícím věkem stále obtížnější. Přesto se to zatím daří. Některá témata se nabízejí sama, jiná si vyhledávají členové redakční rady, ale hlavně jsou tu čtenáři, kteří mají někdy velmi dobré nápady a přicházejí s výbornými tématy. Musím jim poděkovat a požádat je, jen dál a houšť.

Výborná je spolupráce s tiskárnou ARPA ve Dvoře Králové n. L. V tiskárně dává paní Renata Jírová od roku 2005 listům grafickou podobu a musím říci, že se jí to daří.

Bělohradské listy na rozdíl od jiných obecních zpravodajů mají velký podíl fotografií. I tady mají velké štěstí, že tu jsou nadšení lovci obrázků, zásobující jejich stránky skvělými záběry.

Ještě jedno štěstí listy mají, možná to hlavní, štěstí na své čtenáře. Jisté je, že se není možné zavděčit každému, ale 900 listů prodaných každé dva měsíce nás tlačí dál. Za redakční radu si dovoluji říci: Dokud budou čtenáři a dokud bude mít město zájem o vydávání Bělohradských listů, budeme se snažit pokračovat.

Když jsem byl nedávno na školení obecních zpravodajů, lektorka a ostatní vydavatelé procházeli jednotlivé městské zpravodaje. Byly více či méně zajímavé, s různou grafickou úrovní. Když přišlo na Bělohradské listy, ozvalo se jen: „To nejde porovnat, to je něco jiného, vy to děláte jinak.“

Jsem rád, že to děláme jinak. Chceme to dělat jinak a budeme v tom tak pokračovat.

Děkuji všem, kteří Bělohradským listům pomáhají. Členům redakční rady i příležitostným dopisovatelům a fotografům za výbornou práci.

Hlavně však chci poděkovat čtenářům za jejich přízeň a někdy i shovívavost. Jako dárek za jejich důvěru vkládáme do listů plakát města. Bělohradským listům přeji, aby neztratily svou image a své čtenáře.

Ladislav Stuchlík - šéfredaktor,
foto: Pavel Janák

Současní členové redakční rady Bělohradských listů.
Zleva v horní řadě: Jaroslav Voves, Hana Marie Körnerová,
Eduard Čeliš, Ladislav Stuchlík.
Dolní řada: Václav Lejdar, Josef Špür, Hana Friedrichová,
Iva Plecháčová, Alena Fléglová, Pavel Šubr.

ZPRÁVY ZE STŘEDNÍHO ODBORNÉHO UČILIŠTĚ

BUDOUČNOST UČILIŠTĚ

Další pokus o sloučení Středního odborného učiliště v Lázních Bělouhradě proběhl na začátku letošního roku. Zřizovatel, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, opět projednával optimalizační učilišť. Od roku 1990 je to již několikátý pokus o zrušení nebo sloučení zdejšího zařízení. Tentokrát bylo ve hře spojení SOU Lázně Bělouhrad s Integrovanou střední školou Nová Paka. Toto sloučení by znamenalo postupný zánik této školy a nikterak neřešilo, co by bylo s opuštěnými budovami. Kromě tohoto sloučení Královéhradecký kraj připravoval sloučení dalších 16 středních škol a učilišť do 8 právních subjektů. Proti se postavili nejen starostové měst, ředitelé škol a ředitelé partnerských podniků, které s učilišti spolupracují, ale návrh nezískal ani politickou podporu Krajského výkonného výboru ČSSD.

Na svém jednání rada kraje nakonec návrh na rušení a sloučení škol zamítla. Rozhodnutí rady kraje neoptimalizovat si ředitel Pavel Petr váží. Podle jeho slov škola existuje dál a vnímá svoji existenci jako správnou.

Ekonomika školy je zcela zdravá a zřizovatel nemusí školu nijak dofinancovávat, a to i díky rozsáhlé doplňkové činnosti. Počet žáků je stabilní. Z analýzy školy vyplývá, že počet žáků v učebních oborech klesl za období od školního roku 2008/2009 o pouhých 4,4 %, což je o 9 žáků. U nástavbového studia došlo k poklesu vzhledem k omezení tohoto oboru krajským úřadem. Naplněnost v tomto školním roce (2014 -15) je 93 % (bez nástavbového studia) a 88 % s nástavbovým studiem.

Škola má stabilní obory, které reflektují požadavky trhu práce a žáci po ukončení studia nacházejí uplatnění. V současné době je třeba pokračovat, nenechat se podobnými problémy ovlivnit. Střední odborné učiliště spolupracuje v současné době s mnoha partnery v regionu. Mezi nejdůležitější patří město Lázně Bělouhrad, místní strojírenská firma DEPRAG CZ a.s. Lázně Bělouhrad, Lázně Bělouhrad a. s. a Oblastní nemocnice Jičín.

jené reakce návštěvníků. Nejen že napekli, nazdobili, připravili výborné pohoštění a výborně obsluhovali, ale před akcí i po ní pomáhali s přípravou a úklidem.

Další akcí, na které se žáci učiliště předvedli, byl velikonoční jarmak pořádaný Městským kulturním střediskem v zámeckém parku v sobotu 21. března. Jejich prodejní stánek se těšil zaslouženému zájmu. Prodáváli v něm totiž vlastní výrobky ze zabijačkových hodů. Kdo chtěl, mohl si koupit výbornou tlačenkou, jitrnice a další pochoutky z vepřového masa. A že to žáci umí, dokládala plaketa umístěná v jejich prodejním stánku. Získali ji za třetí místo na soutěži „Filmové speciality s Klasou“ v Praze 3. 12. 2014. V konkurenci téměř 300 soutěžících týmů učilišť z celé republiky nejprve postoupili do pětičlenného finále a pak ve velkém finále skončili třetí.

ABY SE MOHLO LÉPE SPORTOVAT

Sportovní hala ve Středním odborném učilišti je hojně využívaným zařízením. Sportují v ní nejen žáci SOU, ale i školáci ze základní školy, řada sportovních oddílů a konají se tam nejrůznější turnaje. Ve službě je od roku 1980. Montovaná ocelová konstrukce nebyla původně projektována jako sportovní hala, ale jako výrobní nebo skladovací prostor. Tehdejší ředitel učiliště však nedostal na stavbu sportovní haly peníze, a tak problém obešel, pořídil montovanou halu a vybudoval z ní sportoviště. A udělal dobře. V hale se po celou dobu sportuje denně, a tak velké zatížení nějaké šrámy zanechá. Nejvíce utrpěla podlaha. Proto vedení SOU na konci loňského roku rozhodlo o provedení její opravy. Podlaha se skládá ze třech na sebe položených roštů s palubovkou navrchu. Specializovaná firma nejprve provedla odfrézování a vyrovnání plochy s výměnou některých částí. Pak došlo k zatmelení spár, zabroušení a nalajnování hřišť. Oproti předchozímu stavu některá hřiště přibyla, například na dnes velmi populární florbal. Na podlahu přišla i loga největších partnerů učiliště, loga Královéhradeckého kraje, města Lázní Bělouhradu, a firmy DEPRAG a. s. Nakonec byl nanesen speciální protiskluzový lak. V hale bylo také předěláno větrací zařízení, které je nově ovládáno elektronicky, a zmodernizováno sociální příslušenství. Náklady na celou rekonstrukci přišly učilišti na 400 000 korun.

V budoucnu škola uvažuje o pokračování v zateplení haly (východní stěna byla již částečně zateplena) a úpravě či úplné změně topného systému. Dnes je hala vytápěna již neefektivním centrálním kotlem školy, výhodnější by bylo vytápění samostatně.

Ladislav Stuchlík
foto: autor

UČILIŠTĚ POMÁHÁ MĚSTU

Tradiční akce udílení Jivinského Štefana se konala letos 25. 2. poprvé v Lázních Bělouhradě. Slavnostní podvečer se konal v bělouhradské sokolovně, za účasti více jak stovky nominovaných a hostů. Sokolovna je především zařízením určeným pro sport, a není proto příliš reprezentativním prostorem pro podobná setkání. Aby se hosté cítili dobře, o to více bylo potřeba navodit příjemnou atmosféru a pohodu. Tohoto úkolu se více než dobře zhostili žáci bělouhradského odborného učiliště oboru kuchař číšník pod vedením mistrův Bc. Jaroslavy Schierové. Že se svého úkolu žáci zhostili opravdu dobře, svědčí i spoko-

MARYŠKA

Je to k neuvěření, ale je tomu tak: Paní Marie Kluzová dne 30. března 2015 oslavila svoje 90. narozeniny. Dá se říci, že v plné síle. Jak je to možné? Srdcem sokolka, stále aktivní duševně i tělesně, život prožitý zájmem o veškeré dění. Středem jejího zájmu je především její rodina, ale i historie a osudy našeho města a jeho obyvatel. Přicházející léta přijímá s noblesou, nadhledem i pokorou. Celoživotní lásku k hudbě uplatnila i jako aktivní členka Bělohradského ženského sboru, který zde působil celou řadu let pod vedením sbormistra Zdeňka Prchala. Sbor svoji činnost ukončil, ale jeho bývalé členky se občas sejdou k přátelskému posezení. Stejně tomu bylo i v den tohoto významného životního jubilea, kdy pozvání přijal i pan sbormistr. A tak Na Mostě zazněly při kytáře písničky, které nám zůstaly v paměti i v srdci, písničky i přání na počest naší jubilantky. Nechyběly ani vzpomínky paní Maryšky na život po boku manžela, na mládí a přátele. Milá Maryško, děkujeme Ti za přátelství a do dalších let Ti přejeme pevné zdraví a pohodu.

Za Bělohradský ženský sbor Hana Friedrichová

DĚKUJI PANÍ KLŮZOVÁ

Každé ráno zní z oken bytu nad prodejnu oděvů Kland na bělohradském náměstí hudba. Bělohradáci vědí, že to cvičí paní Marie Kluzová na klavír. Ti starší ji znají především jako Maryšku. Elegantní dámu z Městského kulturního střediska, z Bělohradského ženského sboru a **mnoha jiných činností**. Já ji znám jako skvělého člověka, kterého jsem měl možnost poznat právě v městském kulturním středisku. Pracuji s ní od roku 1999 a tak vím, že nedávno dosáhla významného životního jubilea - 30. března oslavila devadesátiny. To je krásný věk, řeknou si jedni, druzí ji budou snad i trochu závidět. Ale kdo ji zná, ví, že k tomu je zapotřebí nejen daru od všehomíra, ale i vlastní životní elán a pozitivní přístup k životu. Ten paní Kluzová určitě celý život měla a do dneška má.

Pochází z významného bělohradského rodu Březinů, ze kterého vzešla řada vynikajících osobností, mimo jiné starosta Bělohradu Karel

Březina, který postavil v našem městě dům známý jako Březohrádek, nebo akademický malíř Václav Březina a další. V mládí získala v obchodě své maminky nejen obchodního ducha, ale i vzácný dar umění jednat s lidmi.

V roce 1947 si vzala za manžela Zdeňka Klůze, vynikajícího ornitologa, člena České ornitologické společnosti, autora mnoha odborných publikací. Zdeňek Klůz byl dlouholetým správcem Fričova muzea, a tak je samozřejmé, že paní Maryška se do muzejnické činnosti zapojila. Také díky jejím znalostem se mohlo muzeum po své obnově v devadesátých letech minulého století alespoň částečně vrátit do své původní podoby.

Ale nepředbíhejme. Po mateřské se dvěma dětmi nastoupila paní Kluzová do národního podniku Státní lesy, později Lemexu, kde pracovala do roku 1982. Odchod do důchodu pro ni nebyl odchodem z aktivního pracovního života. Hned nastoupila v půlené funkci v místní

Osvětové besedě a v kulturním středisku. Tam pracovala v pracovním poměru až do roku 2005 a dodnes zůstává jako externí průvodkyně. Za dobu své činnosti se podílela na přípravě mnoha výstav, koncertů a různých kulturních akcí.

Dodnes se bez ní neobejde žádná kulturní událost. Je asi největším znalcem díla Karla V. Raise a má nepřečetelné znalosti z historie našeho města.

Jsem rád, že jsem ji mohl poznat. Mnohému mě naučila a mnohé jsem si díky ní uvědomil. Hlavně to, že k životu se musí přistupovat aktivně, denně alespoň hodinku cvičit a udržet se tím v duševní i fyzické kondici. A tak se těším, až zase přijde do památníku za svým Ráisem a řekne nám něco o historii Lázní Bělohradu a jeho lidech.

Přeji vám, paní Kluzová, spolu s kolektivem Městského kulturního střediska a Bělohradských listů pevné zdraví a mnoho dalšího elánu.

Ladislav Stuchlík, foto autor

SLAVNÝ, SLAVNĚJŠÍ, NEJSLAVNĚJŠÍ...

Podnět k tomuto příspěvku přinesla nabídka nové knihy o Karlu Václavu Raisovi, kde je nazván naším nejslavnějším rodákem.

Jistě o tom není pochyb, ale zamysleme se nad podobnými přívlastky, jako nejznámější, nejvýznamnější, vynikající, proslulý a také nad tím, zda se proslulost, sláva, významnost dají nějak měřit, podle čeho se posuzují. Počtem pomníků, sadů, ulic, náměstí, divadel, škol či rozměrem hřbitovných desek nesoucích ono významné jméno? U spisovatele to může být množství vydaných svazků, u malíře počet výstav nebo ceny, dosahované na aukcích uměleckých děl, u hudebního skladatele četnost hraných skladeb.

To vše platilo do jisté míry dříve. Dnes však máme jednoduchý způsob, jak proslulost občana zjistit, a tím je internet. Vyjdeme z názoru, že osoba je tím slavnější, čím více odkazů na internetu najdeme.

Podívejme se nyní na některé naše rodáky či významné osobnosti spjaté s naším městem.

Na rozdíl od vyhlásování výsledků různých soutěží nebudeme postupovat od nižších míst až k vítězi, ale naopak. Skutečně nejslavnější osobou a současně rodákem se stává Karel Václav Rais se 109 550 sděleními, na druhém místě se umístil Emil Vachek s 32 145 odkazy, třetí

je Leontína Mašínová s 6 375 zmínekami, následuje vědec či „šarlatán“ Robert Pavlita s počtem 524 a až za ním hudební skladatel Karel Moor s počtem 463 hesel. Zde by možná hloubavý čtenář přišel s námitkou, že na internetu nalezl 68 366 odkazů. To je pravda, ale pozor, většinu zde tvoří odkazy na hlavního hrdinu hry Friedricha Schillera *Loupežníci* a po upřesnění dotazu na skladatele a kapelníka nám zbude jen těch 463 zmínek. Do seznamu se nám dostává i Karel Dlabola, po redukci s 451 body, a rodina Vojtíšková s počtem 309.

Pokus o zařazení malíře Josefa Životy nevyšel, u hesla Josef Života se objevilo přes 3 milióny odkazů, po redukci na malíř Josefa Života 437 931 hesel, ale při bližším pohledu to zahrnuje všechny malíře s křestním jménem Josef - od Mánesa po Ladu. Po upřesnění na Lázně Bělohrad se objevil mimo jiné Strom života, a tak jsme tohoto významného jedince vzdali. Všechna čísla ovšem platí k určitému dni a hodině a dnes mohou být jiná.

Před našimi čtenáři se otevírá možnost pátrání po postavení dalších osobností našeho města v internetovém žebříčku.

Jiří Vacek

VELIKONOCE NA ZŠ K. V. RAISE

*Panímámo zlatičká, darujte nám vajíčka,
nedáte-li vajíčka, uteče vám slepička
do horního rybníčka a z rybníčka do louže,
kdo jí odsud pomůže?*

Vrcholem a výstupem celé této projektové akce bylo ztvárnění pašijové hry, ke které si žáci v přípravném období připravili vlastní scénáře.

Je nasnadě, že velikonoční tematiku pojali žáci po svém a přizpůsobili svému naturelu. Posuďte sami:

UKŘIŽOVÁNÍ JEŽIŠE KRISTA

– SCÉNÁŘ

VYPRAVĚČ: Objevujeme se v příběhu, zrovna když Ježíš Kristus naposledy večerí se svými učedníky. Ježíš bere do ruky chléb a víno a říká svým učedníkům:

JEŽÍŠ: Moji milí učedníci. Tady vám dávám chléb a víno. Asi se ptáte proč, že?

UČEDNÍK 1: Ano. Proč, náš pane?

JEŽÍŠ: Chléb berte jako moje tělo a víno jako moji krev za odpuštění všech hříchů. Ach, cítím, že už nastal můj čas setkat se s Bohem. Nevím proč, ale mám takové divné tušení.

UČEDNÍK 2: Z čeho usuzuješ, náš pane?

JEŽÍŠ: Jeden z mých učedníků mě zradil. Řekl farizejům, kde se skrývám. Nevím kdy, ale určitě si pro mě dřive nebo později přijdou a za každou cenu zajmou.

UČEDNÍK 3: Nikdy bych neřekl, že by byl Jidáš schopen takové zrady.

JEŽÍŠ: Bohužel. Už to tak bude. Pojďme, půjdeme se ještě pomodlit do Getsemanské zahrady a půjdeme spát.

VYPRAVĚČ: Ježíš se navečeřel se svými učedníky a vstoupili do Getsemanské zahrady. Poklekli a modlili se k Bohu, když tu vtrhl do zahrady Jidáš a s ním skupina vojáků.

VOJÁK: Vstaň, Ježíši, a pojď s námi dobrovolně před soud.

VYPRAVĚČ: Ježíš vstal a šel s vojáky a Jidášem před soud smrti nebo života. U soudu měl už na Ježíše čekat Pilát Pontský, aby vynesl rozsudek, co s Ježíšem bude.

PILÁT PONTSKÝ: No. Vzhledem k tomu, že se nedopustil smrtelného hříchu, dal bych ho jenom pořádně zbičovat.

VYPRAVĚČ: Pilát Pontský si nad tou celou věcí umyl ruce, aby nenesl žádnou zodpovědnost. Když Ježíše bičovali, přišli za Pilátem Pontským farizejové a požadovali, aby byl Ježíš ukřížován. Kvůli Pilátovým obavám, že se farizejové vzbouří, nakonec svolil. O pár minut později si vojáci jdou pro Ježíše.

VOJÁK: Tak pohyb! Pán přikázal jinak. Konáme pouze pánovy rozkazy.

JEŽÍŠ: Kam mě to vedete? Váš pán poručil pouze zbičovat.

VOJÁK: No. Nasadíme ti na ramena kříž, protože se náš pán obává vzpoury farizejů a uplaceného davu. Budeš ukřížován.

VYPRAVĚČ: Vojáci opravdu nasadili Ježíšovi na ramena kříž a vyslali ho nad město na vrchol zvaný Golgota. Z města Ježíš sám kříž nesl. Sténal, nařikal, ale nevzdával se.

JEŽÍŠ: Ach, to je tíha.

VYPRAVĚČ: Když konečně došel na Golgotu, byl ještě se dvěma lotry ukřížován. Na Velký pátek zemřel. Jeho věrní učedníci snášeli jeho tělo z kříže a uložili do hrobu vytesaného ve skále. Po čtyřiceti dnech svého znovuzrození se Ježíš naposledy ukázal apoštolům v Jeruzalémě na hoře Olivetské a řekl jim.

JEŽÍŠ: Jděte do celého světa, všechny učte a křtíte tak, jak jsem vás učil.

VYPRAVĚČ: Po těchto slovech vstoupil do nebe. Obětoval se vlastně za všechny nevěřící, aby je vykoupil ze ztracení a smířil je s Bohem.

Takhle tedy vypadalo ukřížování Ježíše Krista.

Veronika Dlabová, Miša Hamanová

PAŠIJOVÉ HRY

Vše to začalo před dvěma tisíci patnácti lety, když Panna Marie počala dítě s Bohem. Sice byla těhotná, ale byla furt panna. No, to je vskutku jedno, jestli byla panna nebo ne. Nám je to sice šumák, ale tenkrát tu byl král Herodes, který se bál, že to dítě, co Marie porodí, bude lepší král než on. A samozřejmě, jako nejtupější král všech dob, se s touto pravdou nechtěl smířit a jako největší žárlivec a ubožák, co si nevěděl rady, nechal kvůli Ježíšovi vyraždit všechna novorozeňata do jednoho roku, co

MALÝ TEST NA ZÁVĚR

1) Kdy se slaví Velikonoce?

- a) je to 15. neděle po Vánocích
- b) je to 13. neděle po prvním novoročním úplňku
- c) je to neděle po prvním jarním úplňku

2) Co se podle křesťanského náboženství slaví o Velikonocích?

- a) narození Krista
- b) ukřižování Krista
- c) vzkříšení Krista

3) Jaké jsou velikonoční symboly?

- a) slepička, vajíčka, ovce a brázka
- b) beránek, vajíčka, pomlázka a zajíček
- c) beránek, vajíčka, pomlázka a brázka

4) Jak dlouho trvá velikonoční půst?

- a) 40 dní od Květné neděle
- b) 40 dní od Smrtné neděle
- c) 40 dní od Popeleční středy

5) Jak se jmenují dny velikonočního týdne?

- a) Zelená středa, Škaredý čtvrtek, Velký pátek, Bílá sobota
- b) Škaredá středa, Zelený čtvrtek, Velký pátek, Bílá sobota
- c) Škaredá středa, Velký čtvrtek, Bílý pátek, Zelená sobota

6) Farizejové byli:

- a) Kristovi přátelé
- b) sbor židovských kněží
- c) římsí vojáci

7) Kalvárie je:

- a) Ježíšovo narození
- b) Ježíšovo nanebevstoupení
- c) křížová cesta

8) Která Erbenova báseň vypráví o Velkém pátku?

- a) Svatební košile
- b) Zlatý kolovrat
- c) Poklad

v Betlémě byla. Ani jedno dítě ale nebyl Ježíš. Ten už byl dávno za horama, v teplíčku s matkou a Josefem. I když Herodes toužil hlavně po Ježíšově smrti, nikdy se nesetkali.

Docela smutný románek, co? Ale tenkrát u toho brečel asi jenom ten král...

Jak Ježíš vyrůstal, pomalu, ale jistě učil všechny lidi, aby se měli rádi. Lidé o něm povídali různé legendy jako o „Spasitelovi“ nebo „hrdinovi“. Také byl nazýván „ochráncem lidu“ a „Synem Božím v lidském těle“. Říká se, že i když po něm toužily ženy, on nikdy neměl životní lásku či dokonce děti. Jak bychom to nazvali my v dnešní době: Forever Alone. K životu mu nejspíše stačil jenom dobrý pocit z toho, že uzdravuje lidi. A také, že může v něco jako je Bůh, věřit.

Normální člověk by si řekl, že byl v očích každého nejmírumilovnějším člověkem na planetě Zemi, ale to neplatilo pro Piláta Pontského. Na jeho příkaz přivedli Ježíše do zahrady Getsemanské, kde se uskutečnila Ježíšova Poslední večeře. Ježíš zde pil červené víno, což byla „krev Páně“, z poháru, kterému se říkalo „Svatý grál“. Oplatky, nazývajcí se „tělo Páně“, se zde také objevily. I když Ježíš předem věděl, že bude ukřižován, šel se naposledy pomodlit, až se z něj při tom potila krev. Věděl též, že bude zrazen Jidášem, jeho učněm, který ho prodá za 30 stříbrných farizejům.

Ježíš, jenž byl připraven na svou smrt, si ještě musel projít mučením. A to ve formě bičování, když si nesl svůj vlastní kříž až na horu Golgotu. 14 x se mu podlomily nohy pod jeho vlastním křížem a bičováním římských vojáků. 39 x ho udeřili do zad. Když došli na horu Golgotu, přibíli mu hřebíky do rukou i nohou. Sama bych na jeho místě tenkrát být nechtěla, jelikož si dokážu představit tu bolest, kterou musel vytrpět.

Po pár dnech bylo Ježíšovo tělo snato z kříže a zabaleno do pláten a dáno do skalního hrobu.

Pochovali ho do hrobu, ale když druhý den tam šli, Ježíš nikde nebyl. Říká se, že z mrtvých vstal. Naposledy ho prý viděli v Galilei. 40 dní ještě dával rady svým učedníkům, pak došlo k jeho nanebevstoupení.

Věra Lánská

PAŠIJOVÁNÍ

Nebylo, bylo, v jedné vyprahlé poušti, kde průměrný úhrn srážek nepřesáhne 200 mm, leží Betlém, v němž se v jeden slavný den narodil Ježíš Kristus. Za svého života Ježíš křídil zemi izraelskou, kde kázal o lásce, smíření a odpuštění mezi lidmi. Mnoho lidí ho označilo za Bohem slíbeného Spasitele, Syna Božího.

Když se Ježíš vydal do Jeruzaléma, kde se ploužil ulicemi, převeliký lid ho vítal, uctíval a mával pro jeho slávu palmovým listím. Avšak byli tu i jeho odpůrci z řad vyšších kruhů, farizejové a saduceové.

Když se Ježíš vydal na večeri, už věděl, že bude jeho poslední, že ho Jidáš zradil, zradil za 30 stříbrných. Proto, aby ušetřili, tak na večeri rozdál svým učedníkům chleba jako své tělo a nejlevnější krabicové víno pro svůj 12 % obsah alkoholu jako svou krev.

Poté se Ježíš vydal se svými učedníky do Getsemanské zahrady, kam si pro něj došli s Jidášem i vojáci, kteří Ježíše zajali. Ježíšovi nepřátelé ho však sami odsoudit nemohli, a tak ho poslali na soud, před hlavního inspektora a správce země, Piláta Pontského. On však u tohoto případu ucítil boudu, a tak si nad tím umyl ruce. To víte, hygiena musí být. I když ale hlavní inspektor pan Pilát nemohl na Ježíše nic najít, i tak nechal Ježíše zbičovat, až to bolelo.

To však farizejům nestačilo, s pomocí nestydaté koupeného davu požadovali jeho ukřižování, což Pilát pod hrozbou vzpoury vyslyšel, a poslal tak Ježíše na smrt. Jeho ukřižování vykonali nad městem na vrchu Golgota, a aby si ušetřili práci, nechali si ten kříž vynést nahoru obžalovaným Ježíšem na zádech.

Po čase jeho přátelé snali jeho tělo z kříže a uložili do hrobu. Když se po třech dnech přátelé dostali do jeho hrobu, aby nabalzamovali jeho tělo, to tělo tam nebylo. A pak se stalo něco zajímavého, zvláštního, Ježíš se jim ukázal živý. Vzkříšený Ježíš poté se ukazoval učedníkům (a možná i strašil) ještě 40 dní, než vstoupil do nebe.

Od té doby křesťané věří, že díky Ježíšově oběti vstoupí po smrti do nebe. Symbolem nevinného odsouzení Ježíše se stal velikonoční beránek.

Připravila Iva Plecháčová, foto: žáci ZŠ

LÉKÁRNA U ČESKÉ KORUNY

TŘI GENERACE RODINY ČERNOCHŮ v rozhovoru s PharmDr. JANOU ROUŠAROVOU

Impozantní budova lékárny vévodí bělohradskému náměstí již celou řadu let. Dvoupatrový rodinný dům U České koruny byl vystavěn v roce 1896 na podnět Mgr. Františka Černocho pro účely bydlení rodiny, eventuálně nájemníků a především pro umístění první lékárny ve městě. Dům pro něj vystavěl stavitel Václav Kleček z Hořic, a to v novorenesančním slohu, podle něhož byl již o tři roky dříve postaven Lázeňský hotel na protější straně náměstí. Cítilivě zvolenými výškovými proporcemi domu s vhodnou volbou jeho stavebního slohu vytvořil tak k hotelu důstojný protějšek a druhou z dominant bělohradského náměstí. Než byl tento dům vystavěn, provozoval Mgr. Černoch svoji lékárnu na náměstí v domě hoteliéra Vlacha čp. 41, kde měl pronajaty v přízemí prodejní prostory.

František Černoch - zakladatel

Hana Friedrichová: Kdo byl zakladatelem lékárnického rodu Černochoů?

Jana Roušarová: Byl to můj dědeček, který se tady jako lékárník usadil poté, co vystudoval lékárnický obor na Přírodovědecké fakultě UK v Praze. Pocházel z Volanic a do Bělohradu přišel již jako ženatý muž se svojí o 20 let mladší manželkou Marií, která pocházela z Jičína. Narodily se jim dvě děti, syn František (to byl můj otec) a dcera Mařenka, která, bohužel, zemřela brzy po narození. V letech 1918 - 1919 se stal dědeček starostou města a nějaký čas i náčelníkem Sokola. K jeho nejbližším přátelům patřil MUDr. František Lelek.

František Černoch - pokračovatel

Pokračovatelem rodinné lékárnické tradice se stal tvůj otec Mgr. František Černoch II.

Otec vystudoval farmacii stejně jako moje maminka Zdeňka, rozená Ječmínková. Pocházela z Náchoda a spolu se seznámili v Praze, kdy oba po studiích nastoupili do lékárny. Vzpomínám si, že maminka pracovala v lékárně v Jungmannově ulici a tatínek na Smíchově. Našli k sobě cestu a v roce 1936 byla svatba. Nedlouho předtím však zemřel dědeček a na tatínkovi bylo, aby lékárnu v Bělohradě převzal. A tak se moji rodiče usadili v Bělohradě – na celý život.

Zdeňka Černochová - manželka pokračovatele

Jaký je otec ve tvých vzpomínkách, jak si ho vybavuješ?

Otec byl především velký demokrat. Nepamatuji se, že by na nás někdy použil tělesný trest. Řešil vše domluvou, pokáráním, na nás to působilo víc než nějaký citelný trest. Vedl nás k čestnému jednání, dovedl ocenit fair play, a to byl pro nás jistě velký vklad do života. Od mládí sportoval, myslím, že se zapojil do všech dostupných sportů, ať to byl fotbal, tenis, byl kapitánem družstva házené a mohl se pochlubit i diplomem přeborníka župy Jičínské ve vrhu koulí. Byl vášnivým rybářem, vlastnil malé auto Praga Pícolo, které ho spolehlivě dopravilo tam, kde by lov mohl být úspěšný. Bylo to hlavně povodí Javorky od Bělé až k Ostroměti.

František Černochovej nejmladší a Jana provdaná Roušarová

A přišla další generace – dcera Jana a syn František, v rodině již v pořadí III., mezi kamarády zvaný Onek.

Sám si tak začal jako malý říkat, stejně jsme mu říkali v rodině a později i jeho kamarádi. Je zajímavé, že dlouho nemluvil. Mamince to dělalo starosti, ale odborníky byla ujištěna, že je vše v pořádku. Později na to s humorem vzpomínala. Bratr se opravdu rozhovořil. Pamětníci jistě pamatují jeho podrobné komentáře při tenisových utkáních, při fotbale, možná i při dalších utkáních, kdy komentář někdy zaujal víc než zápas sám. Každé pondělní ráno byly od FRČe ve sportovní skřínce na Spořitelně vyvěšeny výsledky nedělních utkání. Nesměl nikde chybět, sport se stal jeho koníčkem, který uplatnil i ve svém profesním životě. Stal se sportovním redaktorem, mnoho let pracoval v Československém sportu v Praze, ale s rodinou žil v Tachově. Jeho dvě děti žijí v cizině, dcera v Itálii a syn v Kanadě.

Pokračovatelkou rodinné lékárnické tradice se stala PharmDr. Jana Roušarová – Černochovej. Tušila jsi od dětství, že tomu tak bude, nebo jsi měla jiné životní plány?

Od dětství jsem byla o svém budoucím povolání přesvědčená, i když ve mně byl neklid a touha po dobrodružství. Pamatuji si, že paní Manová, která mamince pomáhala v domácnosti, se často za mnou na kole vydávala, když jsem se jako malá holka vzdalovala z domova. Ale vždycky mě našla a dovedla domů. Asi věděla, kde mě má hledat. Od dětství jsem se v lékárně pohybovala, to prostředí mně bylo blízké a zřejmě taky předurčené. Vždyť v rodině máme 28 lékárníků! Proč bych neměla patřit mezi ně? Přijetí na studia nebylo snadné, i když jsem měla opravdu skvělé studijní výsledky už z Gymnázia v Nové Pace, kde jsem v roce 1956 maturovala. Byla to však ta pověstná 50. léta, přísné kádrové prověrky, kterými naše rodina neprošla. Otec musel opustit naši lékárnou v Bělohradě, jezdil pracovat do Hořic a mně bylo nabídnuto několik dělnických profesí na hony vzdálených mým celoživotním plánům. Po dlouhých a místy až komických peripetiích mně bylo umožněno nastoupit na farmaceutickou fakultu v Brně. Ale byl už listopad, do prvních zkoušek zbývaly dva měsíce, kdy jsem musela obhájit své přijetí a ve zkouškách uspět. Podařilo se na výbornou, ale následovala angína s vysokými teplotami. Nervové vypětí tomu neprospělo, ale naštěstí se podobné situace už neopakovaly.

Semily byly tvým prvním působištem, kde jsi zakotvila a dokonce navždy. Bylo tomu tak?

Bylo a nebylo. Promovala jsem v Bratislavě v roce 1962, v tomtéž roce se bratr František ženil a usadil se v Tachově. Umístěnkou jsem dostala do Mladé Boleslavi, ale vyhověla jsem prosbě kolegyně, která z rodinných důvodů potřebovala v Mladé Boleslavi pracovat. Mně to bylo celkem jedno, aniž bych tušila, že Semily mi budou osudnými i v osobním životě. Brzy po nástupu jsem se seznámila se svým budoucím manželem Jiřím, který v Semilech pracoval jako veterinář. Pocházel z Poličky a do Semil nastoupil na umístěnkou ve stejném roce jako já. Vždycky jsem si přála velkou rodinu, i to se mi splnilo. Během devíti let se nám narodily tři dcery, Jana, Eva a Petra. Snad i vlivem našich profesí jsme měli možnost seznámit se i spřátelit s lidmi, se kterými jsme si rozuměli. Mám krásné vzpomínky na naše přátelství s Vladimírem Komárkem a jeho ženou Růženu. Obdivovali jsme jeho smysl pro humor, jeho umění glosovat vtipným způsobem i ty nejobyčejnější životní situace, s ním se člověk nikdy nenudil.

Nesmíme opomenout tvoji politickou kariéru, která jistě nebyla plánovaná, ale přišla stejně nečekaně jako události roku 1989.

Občanské fórum mě v prvních porevolučních volbách zvolilo starostkou Semil. Práce to byla pro mne velmi zajímavá, v lidech bylo nadšení, vycházeli si vstříc a dokázalo se změnit mnoho věcí ve prospěch obyvatel. V tu dobu jsem svůj pracovní úvazek v lékárně omezila na potřebné minimum, abych si udržela profesní odbornost pro budoucí časy. Z té porevoluční doby ráda vzpomínám na Pavla Tigrida, jehož rodina ze Semil pocházela. Jeho rodiče kdysi pracovali v pivovaru. V Městském muzeu jsme mu instalovali expozici z jeho spisů a rodinných archiválií. Myslím, že ho to velmi potěšilo, často do Semil jezdil. Byl to opravdu vzácný člověk.

V dalších volbách jsi už nekandidovala, nastaly jiné starosti.

Jako starostka Semil jsem byla ve funkci jedno čtyřleté období. Jsem vděčná za tuto životní zkušenost, která obohatila můj pohled na společnost. Pak přišla restituce a mně bylo jasné, že obnova a nové zprovoznění lékárny bude mojí starostí. Bylo to náročné finančně, chtěla jsem, aby dům byl stále hodnotným objektem města. Proto jsem přivítala nabídku pana Šaf-

ránka na odkoupení části pozemku, na kterém vyrostla restaurace Na Mostě. Myslím, že se dílo podařilo a mně bylo umožněno přestavět lékárnou tak, aby splňovala kritéria současné doby. I v tomto oboru svět pokročil rychlým tempem, lidé jsou náročnější, mají větší výběr léků, i když lékárny zásobují jen čtyři velké farmaceutické firmy. Stačí večer přes internet nedostupný lék objednat, ještě před otevřením lékárny jej firma doručí na stanovené místo a ráno můžeme lék pacientovi nabídnout. V tomto směru je spolupráce s firmami výborná, i když zákazníci poukazují na různé nesrovnalosti například v ceně léků. S tím se asi nedá nic dělat, na to mají firmy nárok a možnost výběru je i v zájmu zákazníka. To, že by přírodní léčiva v budoucnu zcela nahradila léky, tomu nevěřím, medicína se stále vyvíjí rychlým tempem a výroba léčiv s ní musí držet krok.

Jak ty sama pro sebe využíváš výhod ve výběru léků a snadnou dostupnost i vzhledem ke své profesi?

Asi by se každý divil, kdyby viděl moji lékárníčku. Prášek proti občasně bolesti hlavy nebo krční páteře, jeden krém na pleť a dost. Já se svými nemocemi nezabývám, dá se říci, že mi Bůh nadělal zdraví a životní optimismus. Samozřejmě nevím, co mě čeká v budoucnu, ale zatím nic mimořádného pro své zdraví nepotřebuji. Moje tři dcery mají své rodiny, mám pět vnoučat, čtyři holčičky a jednoho chlapečka. To je moje relaxace, to je moje štěstí a radost a snad i léčba od všech neduhů. Na druhou stranu mě těší, že lidé u nás v lékárně nacházejí léky na své bolesti, k nimž se snažíme přidat i pár laskavých slov na povzbuzení. Děkuji za důvěru v naši lékárnou a přeji všem zákazníkům, aby u nás vždy našli to, co jim pomůže.

A já děkuji za milý rozhovor, za čas jemu věnovaný a v neposlední řadě za to, že krásná budova lékárny stále patří k ozdobám našeho města. Bohužel, nedá se to říci o všech objektech ve městě. Doufáme, že i toto se časem změní k lepšímu. Přeji pevné zdraví a radost ze života.

V době, kdy byl tento rozhovor připravován, přišla z Tachova smutná zpráva: František Černochovej III. zemřel. Už nestačil napsat slíbený článek, ale my stejně víme, že měl Bělohrad rád. Rád se sem vracel a mezi svými kamarády byl vždy vítán. Sbohem, Onku.

Hana Friedrichová, foto: archiv rodiny

Paní Jana Roušarová s manželem Jiřím

STARÉ RODY BĚLOHRADSKA A JEJICH VÝZNAČNÍ PŘEDSTAVITELÉ

POTOMCI KRKONOŠSKÝCH „BOUDAŘŮ“ (2)

V minulém čísle BL jsme již napsali o některých přistěhovalcích z Krkonoš a dnes toto krátké pojednání dokončíme.

O obyvatelích starobuckého panství a panství Sohru a Maršova ve východních Krkonoších, kteří tam se svými rodinami žili již před polovinou 17. století, nás informují famí matriky zřízené pro tento region ještě za války třicetileté. První matriku pro zápisy křtů, oddavek a pohřbů zavedl již v prosinci r. 1641 trutnovský katolický farář Jan Kryštof Hartmann a zapisoval ji německy. Ze zápisů je patrné, že do maršovského kostela v zimních měsících dojížděl jen jednou týdně, a to v neděli, sloužit mši a při té příležitosti pak pokřtil všechny děti, které se tam v horách v okolí Maršova v právě uplynulém týdnu narodily a které všechny najednou byly do kostela ke křtu doneseny. Tak tomu bylo i v neděli dne 9. března 1642, kdy **Zachariáš Knöffel** z Úpy nechal pokřtít svoji dceru Helenu, kterou měl se svoji manželkou Sárrou, téhož dne svoji dceru Marii nechal pokřtít **Jiří Benisch** z Úpy a **Thomas Reis** z Kolbendorfu (dnešní název Lysečiny) nechal pokřtít syna Georga, kterého měl s manželkou Evou. Jedná se tak o vůbec první zápisy příjmení rodů, jejichž potomci se pak po letech na Bělohradsko přistěhovali.

Snad si můžeme dovolit spekulaci, že zmíněná rodina Knöfflových s ohledem k jménům rodičů byla rodina izraelská, která k víře katolické konvertovala, a tak katolíky byli i jejich pozdější potomci Knejšťovců z Bělohradska.

č. p. 31 na Bukovině

Rod spisovatele Karla V. Raise a co on sám snad ani netušil

Karel V. Rais s ohledem k projevům češtví svého otce a děda snad ani netušil, že i jeho předci byli němečtí přistěhovalci, kteří si odpradáva obživu dobývali v příhraničních Krkonoších nad Maršovem. Však je tomu tak a rodina **Jiřího a Roziny Raisových** se s dětmi na Bukovinu přistěhovala z Dolního Maršova již v r. 1718, kdy Raisovi koupili selskou usedlost nynějšího čp. 31. Tedy tu, jejíž dnešní již zděné stavení současné je prvním na východním okraji vsi, vlevo u silnice od Vřesníku, či Pecky. Tak se ponejprv příjmení Rais objevilo na Bělohradsku. Z jejich čtyř synů nejstarší Jan Jiří se stal vlastníkem nedaleké chalupy, nynějšího čp. 33, Gottfried v r. 1730 koupil chalupu čp. 1 v právě založeném Arnoštově, Kryštof převzal statek po otci a nejmladší z nich syn David, pak v r. 1743 koupil ve vsi statek čp. 12.

Na posledně zmíněném statku Raisovi po několika generacích hospodařili a odtamtud pocházel i spisovatelův otec Václav. Všechny na Bukovině usazené rodiny Raisových se v průběhu času natolik počeštily, že se u nich mluvilo jen česky a z paměti se vzpomínka na původíště rodu nadobro vytratila. A tak, aby se spisovatelův otec alespoň částečně německy naučil, byl jako chlapec podle tehdejšího zvyku nějaký čas „v Němcích na handlu“.

Nutno poznamenat, že příjmení Raisových z Bukoviny bylo od jejich přistěhování, a ještě koncem 18. století, v peckovských, česky zapisovaných matrikách, zapisováno „Reys“, později někde i foneticky „Rajs“ a nakonec na bělohradské faře se zápisy ustálily na Rais, což napsané tak německou rýží či cestu asociuje poněkud vzdáleněji.

Pro úplnost dodávám, že i spisovatelova matka Kateřina Erlebachová byla po otci původu německého. Její německy mluvící děd František Erlebach (*cca 1751), či Erlöbach, se totiž v r. 1797 se svojí rodinou přistěhoval ze západní části Krkonoš z Francenthalu, jak byl tehdy nazýván Františkov u Rokytnice nad Jizerou. Přistěhoval se na H. N. Ves, kde tehdy koupil půlstatek nynějšího čp. 8 a na něm potom jeho potomci po několika generacích hospodařili. Erlebachovi ale nejsou potomky „krkonošských boudařů“, protože přišli odjinud a patří do jiné kategorie přistěhovalců, a to těch, kteří se díky císaři Josefovi II. po zrušení nevolnictví mohli od r. 1781 již volně stěhovat podle libosti a kamkoliv.

Rodiče K. V. Raise

Raisův domek stával v horní části bělohradského náměstí

Kořeny rodů Benešových jsou též v Krkonoších

Jako první z tohoto rodu, který v r. 1724 přišel do Bělohradu, byl **Karel Bönsch** (*cca 1684) – jak byl tehdy zapisován. Přišel spolu s manželkou Magdalenou a dětmi z maršovského panství, kde, jak jsme uvedli již výše, jeho předek byl zaznamenán již v r. 1642. Karel v Bělohradě koupil od Bejra chalupu čp. 51 na Třetí straně a rod ji držel a na ní hospodařil po šest generací do r. 1842. Příjmení v průběhu času bylo bělohradskými faráři při zápisech měněno, až se nakonec pro potomky ustálilo na dnešní podobě **Beneš**.

Poslední z nich na Třetí straně bydlící, pekař **František Beneš** (*1807), v r. 1842 chalupu prodal a přestěhoval se na Malé náměstí do zakoupeného, tehdy ještě honosného, měšťanského domu čp. 70 (starším a starým znám jako dům Žďárských). František požíval značné vážnosti, a proto se volbou stal „představeným městečka“. Jeho syn Bohumír (*1832) se stal důstojníkem rakouské c.k. armády a dosáhl hodnosti plukovníka, nejmladší syn z druhého manželství **Blahoslav Beneš** (*1863) se stal bělohradským učitelem, školním inspektorem a dirigentem plzeňského Hlaholu.

Další z téhož rodu byl jistě příbuzný předchůzích, „mlynářský“ (rozuměj mlynářský tovaryš) **Antonín Bönisch**, Benisch, či Bensch (*1708), který z Maršova přivandroval do dnes dávno již zaniklého hornoveského Kartouzského mlýna čp. 45, kde mlynařil spolu s tehdejší mlynářem Rykrem. V r. 1735 se oženil s dcerou šafáře Marií Svatoňovou a od mého pra-pra... dědka Zejfarta koupil na Skleněném vrchu chalupu čp. 59, kde rod po tří generace hospodařil. I u tohoto rodu proběhla proměna původního příjmení na současné Beneš.

č. p. 12 na H. N. Vsi

V r. 1800 byl rozdělen hornoveský statek dnešního čp. 11 a v jeho sousedství vznikl nový půlstatek čp. 12, který již od svého vzniku až do současnosti je spjat s rodem Benešových. To proto, že první hospodyně na něm se právě toho roku stala Anna Vokrouhlecká (*1777), roz. Benschová, vnučka výše uvedeného chalupníka z chalupy čp. 59, která po smrti manžela usedlost prodala svému bratru **Josefovi** (*1786). I on je jako děd spojen s hornoveským Kartouzským mlýnem, protože se bohatě oženil s dcerou tehdejšího tamního mlynáře Annou Laušmanovou a štedrý tchán pro novomanžele tento půlstatek od vdovy koupil. **Josef Beneš** si ve vsi dobyl značné vážnosti, neboť byl dlouhá léta rychtářem a rychtářem po něm byl i jeho syn **Jan Beneš** (*1812). Ten stejnou funkci vykonával i po zrušení poddanství v r. 1848, i když potom ve své funkci byl nazýván „představeným obce“.

Syn v následující generaci, stejnojmenný **Jan Beneš** (*1836), se po vzoru otce přiznal též do mlynářské rodiny Šturmových (ostatně jak jinak)

a stal se vlastníkem hornoveského mlýna čp. 25 (dnes vlastní firma Lami). Z této rodiny pak vyšel bělohradský katecheta a biskupský notář **Bohuslav Beneš** (*1873), který se narodil jako pohrobek po smrti otce, a proto jej matka po narození zasvětila Bohu. Nutno vzpomenout i na sokola, vojáka I. sv. války a pak francouzského legionáře **Jana Beneše** (*1886), padlého v bojích ve Francii, který má pamětní desku na zdi bělohradské sokolovny a o němž jsme již psali v jednom z minulých čísel BL.

Mnozí z jmenovaných Benešových žili a zemřeli v Bělohradě a jejich náhrobky ještě dnes možno na místním hřbitově nalézt.

Další přistěhovalci z Krkonoš

Mimo výše uvedených se na Bělohradsko z Velké Úpy přistěhovali **Mitlenerovi** z početného tamního rodu, po nichž kdysi byla jmenována i bývalá a dávno již zbořená Obří bouda nad Obřím dolem. Z Maršova přišel i rod **Lorencových**, jejichž četní potomci si na Bělohradsku obživu hledali v panských službách, z Maršova se přistěhovali i **Tomovi**, jejichž příjmení kdysi bylo značně rozšířené po uhlířských chalupách. Byli to i mlynáři **Bergrovi**, zapisováni v matrikách i jako Kopečtí, **Baudyšovi** a další a další.

I příjmení **Etrich**, kdysi v Bělohradě zastoupené, pochází z osady Černé Hory a první z toho rodu v matrice zaznamenaný byl Jiří Etrich, který se oženil v Maršově dne 9. 1. 1643 s Marií Fingrovou. Do Bělohradu přišel jako první toho příjmení až v r. 1818 řemenář Josef Etrich (*1791) spolu se svojí sestrou Johanou. Josef se v Bělohradě právě toho roku oženil a měl rodinu. Neměl vlastní dům a bydlel vždy u někoho v nájmu, naposledy na náměstí v domku čp. 38, který stával tam, kde nyní je zřízena malá kašna s vodotryskem při cestě z náměstí na Třetí stranu a do vinotéky pana Macha. Josef tam spolu se sestrou v r. 1832 za cholery epidemie zemřeli. Patrně Josefův potomek byl bělohradský holič **Etrich** a poslední z tohoto rodu byly jeho dvě pohledné dcery, které provdané se z Bělohradu odstěhovaly.

Všichni ti, jejichž předci k nám kdysi jako Němci přišli z Krkonoš, se ve zdejší české žilvě počestili natolik, že jen čeština se stala jejich mateřštinou, mnozí z nich byli sokolové, legionáři a své češtví tím více demonstrovali. Nepamatují se, že by se u nás v rodině kdy vzpomínalo, že by se někdo z těchto Bělohradčáků v minulé válce z prospěchu přihlásil k německé národnosti, či s Němci kolaboval. Prostě Čechem se člověk cítí.

Nevzniklo slovo ťulpas právě u nás?

Na závěr se spíše jen pro pobavení zmíním o něčem nepotvrzeném a jistě i nepotvrditelném. Tím, že Berthold Vilém hr. z Valdštejna přikoupil k panství bělohradskému panství Maršov a Staré Buky v Krkonoších, vytvořil tak zcela jedinečnou situaci, kdy jen zde u nás na Bělohradsku bylo ještě za nevolnictví a nadále i potom umožněno míšení zdejšího, jen česky mluvícího obyvatelstva, s obyvateli mluvícími německy, ale právě jen s těmi z Krkonoš mluvícími svým typickým krkonošským nářečím. Byly tak vytvořeny podmínky k tomu, aby u nás v mluvě byly nejen běžně používány germanismy, ale navíc i podmínky k tomu, aby velmi pravděpodobně právě zde vzniklo dnes všeobecně používané slovo **ťulpas**.

A víte proč? To proto, že k nám přistěhovalí horalé ve svém německém nářečí hlásku „t“ vyslovovali měkce „t̥“, a tak když Němec odjinud nemotoru či motovidlo označil ve své mateřštině výrazem „tolpac“, pak v podání těch našich z Krkonoš to byl „tolpac“ a pak již nebylo daleko k tomu, aby naši učenliví česky mluvící předci si slovo oblíbili, trochu zkomolili na ťulpas a jeho význam dokonce rozšířili i pro označení hlu-páka či blbce.

Josef Špür, foto: autor a archiv

1

Dům soustružníka Bergera na náměstí. Dům již nestojí.
Dnes je tam proluka a parčík s kašnou.

2

Dům barvíře Vokrouhleckého. Stával
v místech dnešního bytového domu nad
náměstím.

3

U Bezuchů na Malém náměstí, jedna
z nejstarších dochovaných chalup.
Tento dům je ve velmi špatném stavu,
bude ho škoda.

Vážení čtenáři, od loňského mimořádného čísla Bělohradských listů v nich vychází seriál historických fotek. Do tohoto čísla jsme zařadili soubor fotek, které byly nalezeny jako negativy v depozitáři Památníku K. V. Raise. Negativy pochází ze třicátých let minulého století a Památníku je věnoval JUDr. Bohumil Dvořák, vrchní soudní rada v Praze, který je pravděpodobně i fotografoval.

Milí čtenáři, v dalším čísle listů budeme v seriálu starých nebo zajímavých domů pokračovat. Pokud máte fotky, které by stály za otištění, prosím, zapojte se a fotky dodejte do Městského kulturního střediska Lázně Bělohrad.

Uzávěrka pro fotografie do BL 3/2015 je 22. 5. 2015.

Kontakt mks@lazne-bnelohrad.cz.
Redakce

5

U Lánských na Malém náměstí. Majitel dodával
po Bělohradě uhlí. Na jeho místě dnes stojí
dům dcery, paní Rychetské.

4

Dům stával za bývalým hostincem
u Císařů na začátku
Havlíčkovy ulice.

6

V místech, kde je dnes trafika Důvěra, stával dům sedláře Františka Kotláře.

7

Poznal by dnes někdo místo, nkde stával dům číslo 14 truhláře Karla Hlaváčka? Pomůžeme vám, dnes tu stojí nová pošta.

8

Chalupa pod kostelem ve Vojtíškově ulici

9

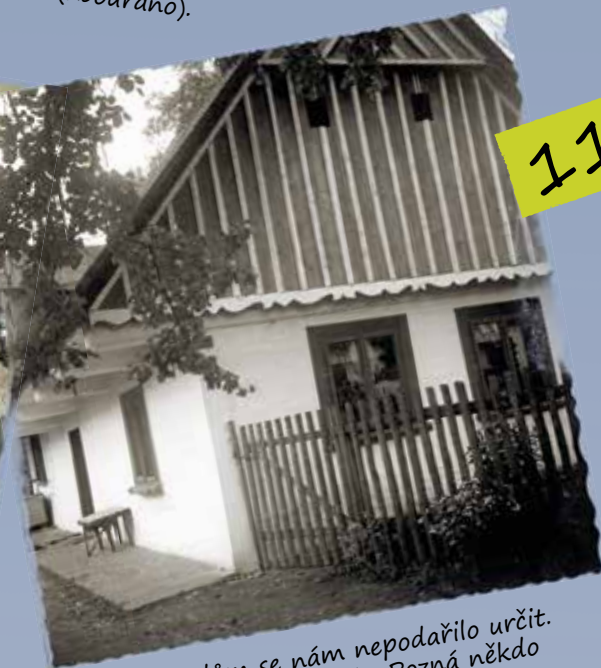
U Hofmanových - první dům na levé straně silnice nad náměstím (dnes přestavěn), za ním dům Imlaufových (zbouráno).

10

Chalupa hajného Slavíka. Stávala za rybníkem „Na sádkách“ za bývalou Císařovou hospodou a máchadlem.

11

Tento dům se nám nepodařilo určit. Otázka pro čtenáře. Poznává někdo kde stával nebo stojí?

Z dopisů čtenářů

Tentokrát bylo cílem mé cesty předávání Jivinských Štefanů - ocenění za kulturní činnost na Jičínsku.

Ještě dřív jsem ale s mým přítelem Edou Čelišem chutně poobědval v restauraci Na Mostě, prošel pohádkovou stezkou kolem Pardoubku, kterou se Bělohradští mohou právem pyšnit, a v lázeňské kavárně si připomněl příjemně prožitý měsíc s perfektní péčí v lázních.

Pak jsem ve zcela zaplněném sále sokolovny opravdu upřímně zatleskal kulturním vystoupením souborů Pifferaios a Hořeňáček a z upřímného srdce přál Jivinské Štefaně vyhodnoceným a vylosovaným. Setkal jsem se tu s řadou přátel a sympatických lidí - například s paní Eugenií Hančarovou z rožďalovické knihařské dílny Jendy Rajmana, s básníkem Josefem Jindrou ze Sobotky, s Janou Benešovou, ředitelkou Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně, s Jiřím Quido Valterem, malířem z Bukvice, s nezištným organizátorem Jivinských Štefa-

nů Bohumírem Procházkou z Jičina, s bělohradským Ladislavem Stuchlíkem, který celou krásnou akci organizoval, seznámil jsem se se sympatickým starostou Bělohradu Pavlem Šubrem.

Kromě skvělých zážitků jsem si domů odvezl i několik čísel Bělohradských listů. Právem jim náležela nominace na Jivinského Štefana, neboť si dlouhodobě drží vysokou kvalitu, a to jak grafickou, tak obsahovou. Krásně připravený je seriál Malíři v Bělohradě, zaujala mne rubrika Sochy a artefakty v krajině Bělohradska - všechny jsem na svých procházkách při svém pobytu v lázních viděl. Ač jsou pro mne cizí, přece jsem si se zaujetím přečetl pojednání o starých rodech Bělohradska. Stránky Objektivem Bělohradských listů lahodily mému oku fotografa - a potěšily by mne, i kdybych mezi krásnými snímky nenašel v čísle 6/2014 svoji fotku. Aby to ale nevypadalo, že jsem si pouze vybíral - přečetl jsem si všech sedm čísel od začátku do konce a nezbyvá, než říci: Gratuluji a jen tak dál.

Jan Řehounek, Nymburk

ZDENĚK ZUNA

Náměstí K. V. Raise 147

(vedle městského úřadu)

email: info@zservis.net

telefon: **775 556 295**

www.zservis.net

**POČÍTAČE • TISKÁRNY
TISK • KURZY • SATELIT**

POČÍTAČE - OPRAVY A PRODEJ

Provádíme opravy všech značek

» vyčištění, přepastování, lepší chlazení
Notebooky

» opravy chlazení, čištění, přepastování
(zlepšení přenosu tepla CHIP – chladič)
» opravy LCD displeje – výměna panelů,
náhradní adaptéry a baterie.

TISKÁRNY - - OPRAVY A PRODEJ

laserové, inkoustové, jehličkové

» Epson, HP, OKI, Canon, Brother,
Samsung, Lexmark, Konica, Minolta,
Xerox, Panasonic

ČIŠTĚNÍ TISKÁREN

» dodáme spotřební materiál

TONERY – INKOSTY

» dodáváme - originál - renovace

Zpracujeme pro Vás kalkulace nákladů tiskáren
a spotřebního materiálů.

KOPIE - DIGITÁLNÍ TISK

» kopírování, scanování dokumentů
» potisk různých materiálů
» reklamní plachty, tabule, letáky,
» běžný textil: trika, košile, utěrky, tašky

Dle Vašeho návrhu připravíme kalkulaci.

KURZY

» základní obsluha a ovládání počítače
» úprava fotografií v počítači
» začínáme s operačním systémem
Windows
» internet pro všechny

INTERNET

SATELITNÍ TELEVIZE

MONTÁŽ A SERVIS

SADOVNICTVÍ

Nová Paka, tel., fax, záz. : 493 722 184

mobil: 603 769 447, www.svatoplukjansta.cz

» **Jarní ošetřování a zakládání** trávníků a výsadby
ovocných a okrasných dřevin
» **Znalecká posuzování** škod na trvalých porostech
» **Celoroční péče** o zeleň vaší zahrady, obce a
sídlá společnosti

Přijímáme objednávky
k předjarnímu řezu stromů.

cestovní kancelář

HOŠKA TOUR

NABÍZÍ OD PARTNERSKÝCH CESTOVNÍCH KANCELÁŘŮ
ZÁJEZDY DO CELÉHO SVĚTA

Chorvatsko
k moři
last minute
na lyže
poznávací zájezdy
letenky
Tunis
55+
pobyty
Řecko
aktivní dovolená
first minute
eurovíkendy
exotika
Itálie
plavby
a mnoho dalšího...

OSOBNĚ V KANCELÁŘI:

Adresa:
CK HOŠKA TOUR
nám. K. V. Raise 160
Lázně Bělohrad

Otevírací doba:
Po-Čt: 8.00 - 12.00 12.30 - 16.00
Pá: 8.00 - 12.00
So: 8.30 - 14.00 (od 1.5. - do 30.9.)

K zájezdům
od nás malý
dárek...

NEBO ONLINE NA:

eDOVČA.cz Moře Vaší dovolené...

Nabízíme vstupenky na kulturní
akce, koncerty, představení,
festivaly nebo sport po celé ČR...

TICKET ART

TICKETSTREAM

CK HOŠKA TOUR

Poznávací zájezdy, pohodová turistika, vysokohorská
turistika a cykloturistika po celé Evropě.

AKCE VANDALŮ NEKONČÍ

Již poněkoliťáté píšeme o různých neplechách a škodách způsobených vandaly na majetku města. S příchodem teplejšího počasí se jejich aktivity zvýšily. V zámeckém parku, který je napadán opakovaně, se objevil jev do té doby nevídaný - brutální loupání kůry ze stromů. Došlo k tomu ve dvou případech. Kůra

byla seřřena tak důkladně, že stromy uschnou a budou muset být poraženy.

Další „parková akce“ proběhla na velikonoční neděli. Někdo poškodil velmi necitlivě v parku trávník. Autem jezdil po parku a smykem vyrval drny tak, že bude muset být trávník porost obnoven výsevem.

Pozornosti vandalů neuniká dlouhodobě

ani prostor pódia, který je poškozován trvale.

Město dalo podmět policii k řešení těchto přestupků a připravuje kroky k jejich potírání.

Park je tu pro odpočinek občanů a jeho vzhled je vizitkou města. Bez pomoci veřejnosti je však těžké zabránit jeho ničení. Každou akci vandalů někdo vidí a pomohla by jakákoliv pomoc při jejich dopadení. Nadávat nestačí. (las)

eAukce

elektriny a plynu pro občany
Lázní Bělohradu

Informační setkání s občany:
hasičárna v klubovně
6.5.2015 v 17:00

Kontaktní den pro sběr podkladů:
také v klubovně
11.5.2015 od 13:00 do 18:00

Více informací v letáku, na webu
města a plakátech nebo na
tel.: 727 878 094

čerstvé pečivo 7 dní v týdnu

- posezení
- teplé nápoje
- denní tisk
- připojení wifi

Prodejní doba

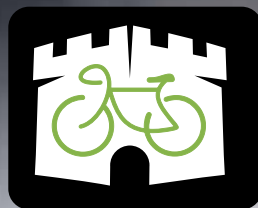
Po - Pá 6,00 - 12,00 So 6,30 - 11,00 Ne 7,00 - 11,00

Lázně Bělohrad, Vojtíškova ul. 493792573 www.josefrydel.cz pekarna@josefrydel.cz

KOMINICKÉ SLUŽBY

- » čištění kominových průduchů, vystavení kontrolní zprávy dle nařízení vlády č.91/2010Sb., její archivace u nás, kontrola spalinové cesty kamerou, revize spalinových cest, vložkování a frézování kominů, výstavba kominů nových, měření - únik CO, účinnost a tah
- » detektory kouřové, plynové
- » garance ceny na 5 let
- » akce pro prvních 20 zákazníků

kontakt: 777 04 00 04

KOLA ŠÍR BĚLOHRAD

608 813 380 kola.sir@gmail.com

SUPERIOR

ROCK MACHINE

GIANT

APACHE ELEKTROKOLA

otevírací doba DUBEN - ZÁŘÍ

pondělí
10 - 17

úterý
10 - 17

středa
10 - 14

čtvrtek
10 - 17

pátek
10 - 17

sobota
9 - 11,30

MAT přichází z „Mandžu(r)ska“

Již v šesti letech ho do tajů hry na šachovnici o velikosti 8 x 8 polí s dvaatřiceti kameny začal zasvěcovat děda. Kombinace tahů nadchla tehdy malého Toma natolik, že ve svých devatenácti letech patří mezi čtyřicet nejlepších šachistů v ČR. Sympatický maturant jičínské průmyslovky letos začátkem března vybojoval v Koutech nad Desnou titul

Mistra ČR v kategorii juniorů do 20-ti let.

Řeč je o mladíkovi z bělohradského Mandžurska Tomáši Krausovi.

K šachům tě přivedl děda. Kdo se dále podílel na tvém herním růstu?

Na základce jsem navštěvoval šachový kroužek Ládi Brože, prvním osobním trenérem se stal Leoš Čeřovský ze Dvora Králové, se kterým tehdy spolupráci vyjednal táta. Mezníkem mého šachového vývoje však byl v roce 2006 šachový tábor v Janských Lázních. Zahrál jsem si zde s jedním z nejlepších českých šachových trenérů a metodiků - Ing. Evženem Gonsiorem. Povedlo se mně tenkrát partii vyhrát, a ačkoli již tato šachová legenda pomalu končila s aktivním trénováním, moje partie jeho odchod do „trenérského důchodu“ o pár let odložila. Nyní mě trénuje velmistr s ruskými kořeny Leonid Vološin.

Kterými kluby jsi dosud prošel a pod jakým klubovým jménem tě můžeme najít ve startovních listinách nyní?

Dosud jsem, včetně hostování, startoval za šachové kluby TJ Lázně Bělohrad, Jiskra Hořice, Sklípek Vrchlabí, Slavia Hradec Králové, TJ Dvůr Králové, ŠK Vysoké Mýto a ŠK AD Jičín. Nyní jsem kmenově v klubu ŠK AD Mahrla Praha, za který nastupuji prvním rokem v nejvyšší české soutěži.

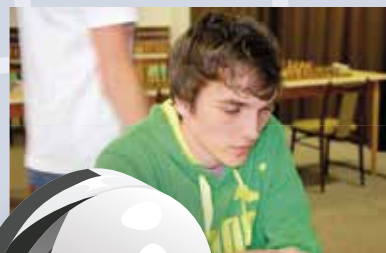
Přistupme k letošnímu úspěchu. Můžeš nastínit zákulisí turnaje Mistrovství ČR juniorů z pohledu vítěze?

Na turnaji startovalo dvanáct nejlepších českých juniorů do 20 let. Šest, včetně mě, prošlo kvalifikací, pět postoupilo přímo dle výsledků MČR 2014 a dvanáctému hráči byla udělena divoká karta. Hraje se systémem každý s každým a turnaj trvá deset dní. Před utkáním vždy proběhne příprava na hráče na základě rozborů jeho sehraných partií - ta na turnaji trvá tak 3 až 4 hodiny. Hodně mně pomohl doprovod osobního trenéra.

Na MČR mládeže jsem zatím od svých šachových začátků nechyběl ani jednou, nikdy jsem však neskončil lépe než druhý. Z letošního titulu mám velkou radost.

Titul Mistra republiky juniorů máš i v dalších šachových disciplínách.

Šachy se dělí dle délky partie na tři disciplíny. Vážné partie (většinou 2 x 90 min.), rapid (2 x 25 min.) a bleskové (2 x 5 min.). I když jsem v minulých letech získal titul z MČR v rapidu i bleskovce, až letos se mně podařilo doplnit titul nejcennější - ve vážné partii.

Kam ti letošní titul otevírá cestu?

Vítěz MČR juniorů je posledním - desátým hráčem, který se kvalifikuje na mužskou „republiku“. Její letošní ročník bude svým obsazením nejsilnější v historii. Mezi účastníky tohoto uzavřeného turnaje bude i nejlepší současný český šachista GM David Navara. Turnaj ale proběhne těsně před maturitou, tak uvidím, jestli se mně to podaří všechno skloubit.

Dále mám automaticky právo startovat na srpnovém MS juniorů v ruském Chanty Mansijsk. Zde ještě účast zvažuji, protože neznám výši příspěvku ze svazu.

Na jakých dalších soutěžích jsi už startoval a jak si stojíš v žebříčku ELO?

Mám za sebou reprezentační účast na mládežnických soutěžích např. v Turecku (MS jednotlivců do 12 let), Černé Hoře (ME jednotlivců do 12 let), Bulharsku (ME jednotlivců do 16 let). Nejvíce si cením své účasti na ME juniorských družstev do 18 let ve Slovinsku, kde družstvo ČR obsadilo 3. místo.

Žebříček s ELO body označuje kvalitu hráče. Má rozhodující vliv pro nasazování hráčů na turnaje a podle žebříčku jsou hráči nominováni i na vrcholné podniky. Moje současná hodnota ELO je 2400 bodů, čímž zaujímám 40. místo absolutního pořadí žebříčku ČR (17500 hráčů).

U tvého jména se vyskytuje šachový titul FM.

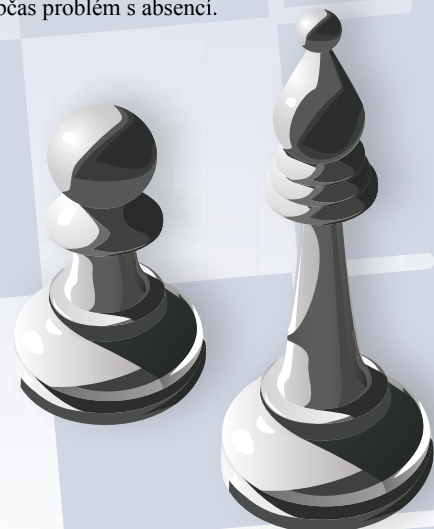
Na titul FM (Mistr FIDE) jsem dosáhl dovršením 2300 ELO. Další mety jsou IM (mezinárodní mistr) a GM (velmistr), což je nejvyšší možný titul v šachu.

Ted' mě napadá - jsi pověřivý? Máš raději černé, nebo bílé kameny?

Bílé, nebo černé? Obě barvy mám rád stejně. Podstatné je, proti komu zrovna hraju.

Letos maturuješ na SPŠ informačních technologií v Jičíně. Je těžké skloubit šachy se studiem?

Poměrně ano, protože často jezdím na týdenní turnaje a nemám ve škole individuální plán, tak je občas problém s absencí.

Doplňkové sporty?

Do haly chodím pravidelně hrát florbal, rád si zahraju i tenis.

Dost šachistů tvrdí, že by si nedokázali představit život s šachistkou?

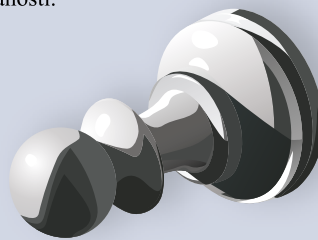
To je pravda. Jsem asi výjimka. Už přes rok a půl je mojí přítelkyní jedna z nejlepších juniorek u nás a jsme spolu (snad oba) šťastní. Na to ruské mistrovství máme šanci jet oba.

Sportovní a životní cíl?

Chtěl bych v šachu dosáhnout co nejvýše. Věnoval jsem tomuto sportu už dost času, tak by byla škoda se teď na této cestě zastavit a ubrat se nějakým jiným směrem. Rád bych také dosáhnul co nejvyššího vzdělání, protože je trochu riziko sázet jen na šachovou profi dráhu. Na tuto úroveň je velice těžké se dostat. Profesionálních šachistů na světě je tak stovka.

Chceš něco dodat na závěr?

Především bych chtěl využít této příležitosti a dovolil bych si poděkovat všem, co mě v šachu doposud podporovali. Především pak můj děda Ladislav Groh, který mě k této hře přivedl a stále mě velice pomáhá. Sleduje on-line moje partie na turnajích a udržuje mě hlavně v psychické vyrovnanosti.

Jaroslav Voves,
foto: archiv T. Krause

ZA STANDOU NÁLEVKOU

Nikdy jsem nebyl zapálený cvičenec, sokolík, jak by někdo řekl. Bradla, kruhy, kůň na šif i na dél, koza, hrazda, švédská bedna, šplh po tyči i provaze, ribstole - to zrovna nebyl můj šálek čaje. Spíš mě lákal fotbal, házená, hokej, pinec, tenis a ze cvičení především prostrná.

Přesto byla a je bělohradská sokolovna matkou mého místního sportu. I proto jsem před několika lety vyslyšel nabídky Standy Nálevky a začal pracovat ve výboru Sokola. Nemohl jsem odmítnout a nepokračovat v práci, ve které následovali po zakladatelích Bohuš Mencl, Jarda Kittler, Vláďa Závěský...

„Myslím si, že bez Standy by dnes nebyl bělohradský Sokol,“ říká Mirek Rychecký, nejstarší člen Tělocvičné jednoty Sokol Lázně Bělohrad.

Ano, je tomu tak. Stanislav Nálevka, který ve funkci starosty v nelehkých letech držel nad vodou místní sokolské hnutí. On to byl, kdo zajišťoval veškerý chod. Od cvičení jednotlivých oddílů, přes fungování výboru, spolupráce se župou, až po výměnu nevyhovujícího plynového kotle.

Standa byl tělo a duše Sokola.

Dívám se na tři roky starou fotku místních Chlapáků, mužů, cvičenců, kteří v bíločerveném předvádějí pózu ala Usain Bolt. Náhdera, a té velí Standa.

Líbí se mi, že i on byl především na prostrná. Stejně jako já.

Vždycky jsem na Standovi obdivoval jeho naprostou oddanost k sokolskému hnutí. Dnes, kdy komerce a osobní prospěch začínají vévodit...

Na Valné hromadě bělohradského Sokola prohlásila starostka Jičínské - Bergrovy župy Marie Tulková: „Bratr Stanislav Nálevka byl svědomitý, čestný a velice charakterní muž. Spolupráce s ním byla vynikající. Velice bude chybět místnímu Sokolu i celé župě.“

A současný starosta místního Sokola Jaroslav Kostelníček dodává: „Standa byl vzorem svým záparem a obětavostí. Kdyby přišel do cvičení jen jeden, jediný cvičenec, on by pracoval pro něho...“

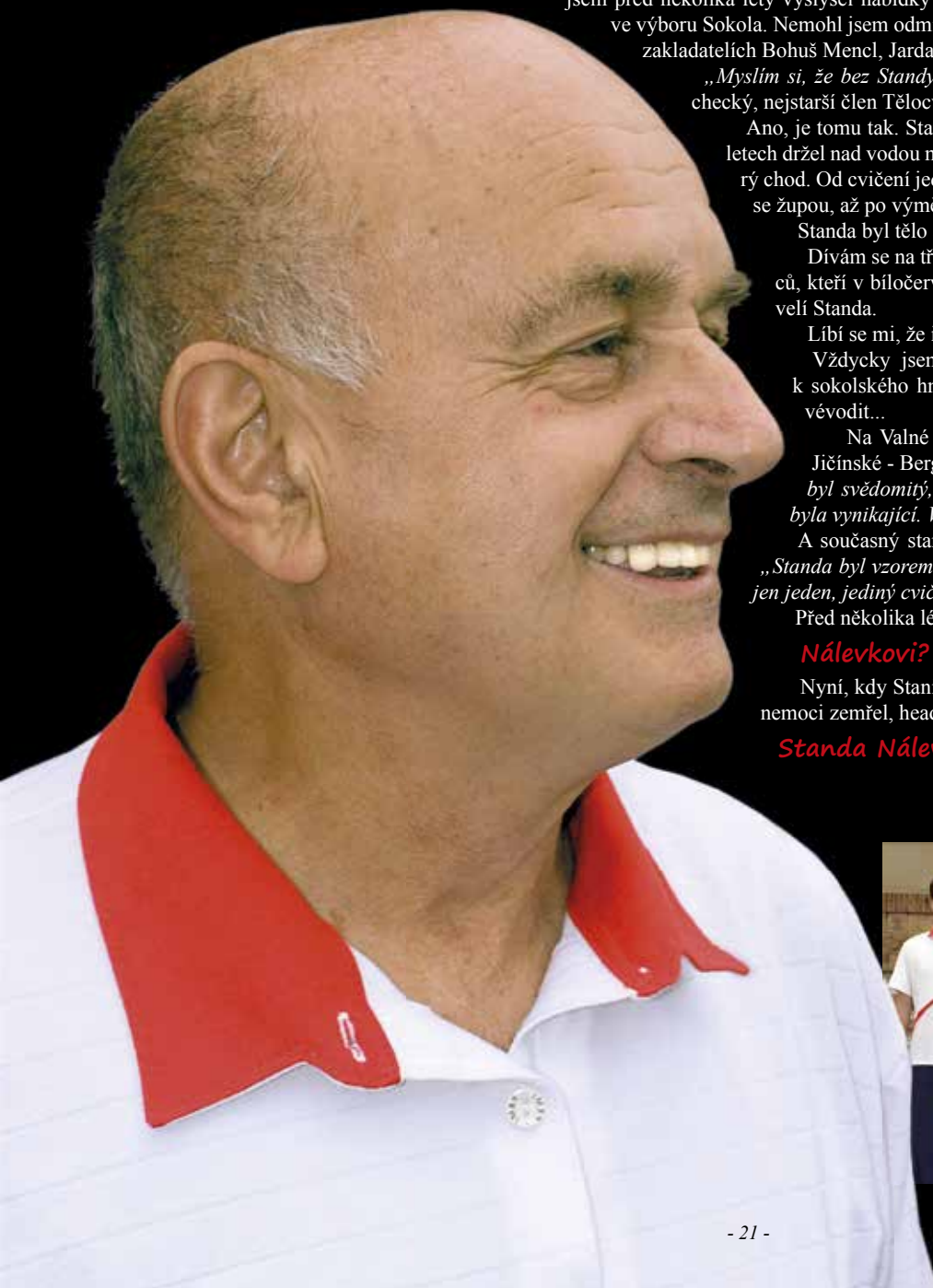
Před několika léty jsem napsal článek s názvem

Nálevkovi? To je Sokol!

Nyní, kdy Stanislav Nálevka 15. března ráno ve věku 72 let po delší nemoci zemřel, headline měním na:

Standa Nálevka, to je a bude bělohradský Sokol!

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves

MALÍŘI V BĚLOHRADĚ

Milan Halouzka

Byl konec ledna a já jsem vyrazil do Radnice na výročku bělohradských turistů, silné to party, které velí Luboš Hoška a která si nádherně říká Klub českých turistů.

„Hele, píšeš o místních malířích a vůbec nevíš, že kluci Halouzkoví malují jako diví,“ říká mi nestor Klubu Franta Václavík. Stejně hovoří i slávista tělem a duší Franta Berný. Trochu jsem se zadumal a říkám si, že on se má spíš starat o fotbalový osud sešíváných, než o malování, ale budiž... Hned příští týden jsme s foťákem Jardou vyrazili za nimi.

Láďa a Milan Halouzkoví, dvojčata, která se narodila v Miletíně 12. května 1959 a které si někteří lidé dodnes pletou. Mé všetečné otázky směřovaly k Milanovi, o hodinu mladšímu.

Milane, kde leží začátky tvého malování?

No, u táty, miletínského hajného. Ten se věnuje malování a vypalování do dřeva celý život, dnes však už málo, je mu šestaosmdesát. S bráchou Láďou jsme na svátky, narozeniny i pod stromeček pravidelně dostávali pastelky a bloky. Když jsme nakreslili jelena, kterej vypadal jako kráva, tak nás táta korigoval a usměrňoval. Při Miletínském jarmarku měl velkou výstavu, kolem devadesáti obrazů.

Jseš vyučený soustružník dřeva. Nelákalo tě jít na nějakou uměleckou školu?

Ve škole jsem měl vždycky z kreslení jedničky, ale na výtvarnou či uměleckou školu jsem to nezkoušel. Možná jsem udělal chybu, jak se vždycky po letech říká...

Vídím, že tvým malířským nástrojem je obyčejná černá tužka. Olej či akvarel tě neoslovily?

Barvy mi už od školy nejdou. V 98. jsem si začal dělat z našich turistických vejšlapů obrázky. Čerpal jsem náměty z knížek, časopisů a z pohledů. Kreseb mám v denících asi sto padesát. Posílám je známým, klukům z práce.

Vydrží kresba tužkou?

Moc ne. Stačí přejet rukou a už se to maže. Proto kresbu lehce překryji lakem na vlasy.

Milane, a co tvé vzory?

Především Zdeněk Burian, geniální malíř pravěku, Gustav Krum, Bohumil Konečný, co ilustroval Foglara a Rychlé šípy, Jaromír Vraštil, další z řady kreslířů dobrodružné literatury.

Kdosi napsal, že jediným Vinnetouem v knížkách Karla Maye byl Pierre Brice. Prý jsi se s tímto francouzským hercem setkal...

Do májovek jsem se zbláznil. Dokonce tak, že jsem byl čtyřikrát, pětkrát v Chorvatsku u Plitvických jezer, vodopádu řeky Krky, kaňonu Velká Paklenica, kde se všude točil Poklad na Stříbrném jezeře a další filmy.

V roce 2009 se v Mladé Boleslavi konal Festival evropských úsměvů a já si někde vyčetl, že tam přijede i Pierre Brice. Vyrazil jsem do Boleslavi a s sebou jsem si vzal i kresby Vinnetoua a Old Shatterhanda. Když jsem je Vinnetouvi - Bricemu ukázal a daroval, to už byl Old Shatterhand - Lex Baker hezkou řádku let po smrti, nevěřil, že jsem to maloval já.

Podpis Pierra Brice dodnes patří mezi mé klenoty...

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves

